

ราชมงคลสัญลักษณ์ Rajamangala Emblem

ศักดิ์นรินทร์ ชาวจิว

โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม

ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ราชมงคลสัญลักษณ์ Rajamangala Emblem

ศักดิ์นรินทร์ ชาวจิว

Saknarin Chao-ngiw

แปลโดย

นักศึกษารายวิชา วิชา Business Translation (BOAEC130)

อาจารย์ผู้สอน นายเฉลิมชัย พาราสุข

ปีการศึกษา ๒๕๖๒

โครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม

ชื่อหนังสือ : ราชชมงคลสัญลักษณ์ Rajamangala Emblem

เจ้าของ : ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ที่ปรึกษา: รศ.ศีลศิริ สง่าจิตร

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

รศ.สมชาติ หาญวงษา

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ

ผศ.ชัยปฐมพร ธนพัฒน์ปวงวัน

ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

อ.เฉลิมชัย พาราสุข

อาจารย์ประจำรายวิชา *Business Translation (BOAEC130)*

ผู้เขียน : ศักดิ์นรินทร์ ชาวजू

แปลโดย : นักศึกษารายวิชา วิชา Business Translation (BOAEC130)

บรรณาธิการ: อุไรพร ดาวเมฆลับ

กองบรรณาธิการ: ศักดิ์นรินทร์ ชาวजू

รจนา ราชญา

วันทนา มาลา

พิสูจน์อักษร: อุไรพร ดาวเมฆลับ

ออกแบบและจัดหน้า: อัชฎาวุฒิ ดวงจิต

จำนวน: ๕๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่: ศิริวัฒนา กราฟฟิค โทร. ๐๕๓-๒๓๑๒๐๑, ๐๕๓-๒๒๑๐๙๗

๓/๒๔ ถ.รัตนโกสินทร์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

กันยายน ๒๕๖๓

คำนำ

“**ราชมงคลสัญลักษณ์**” หมายถึงสัญลักษณ์แห่งราชมงคล โดยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง ๙ แห่งทั่วประเทศไทย ใช้ตราสัญลักษณ์เช่นเดียวกันนี้ เพียงแต่เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยหนึ่งในนั้นก็คือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

เริ่มต้นจากโครงการคลังความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนา (กิจกรรมถอดองค์ความรู้ พ่อครู แม่ครู) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยการถอดองค์ความรู้จากตัวของพ่อครูผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ซึ่งสามารถรู้ถึงประวัติ การสั่งสมวิชาความรู้ของพ่อครู ซึ่งจะเป็แนวทางในการสร้างงานต่าง ๆ ของคนรุ่นต่อไปได้ โดยเนื้อหาสาระที่ถอดความรู้เป็นเรื่องการจัดออกแบบตราสัญลักษณ์ของสถาบัน ตั้งแต่เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มาสู่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง ๙ แห่ง เป็นปฐม

ดังนั้นในโครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่องค์ความรู้วิชาการด้านศิลปวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ นี้ จึงได้จัดพิมพ์งานดังกล่าวเพื่อให้ทุกคนได้เข้าถึงความรู้ที่ได้กว้างขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

คำนำ	๓
สารบัญ	๔
ราชมวงคสัญลักษณ์	
บทนำ	๖
บทที่ ๑ ประวัติและผลงาน	๘
บทที่ ๒ หล่อหลอมความเชี่ยวชาญ	๑๔
บทที่ ๓ กว่าจะมาเป็นตราสัญลักษณ์	๒๖
บทที่ ๔ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	๔๙
บรรณานุกรม	๕๑

Rajamangala Emblem

Introduction	54
Chapter 1 History and Portfolio	55
Chapter 2 Accumulation of the Expertise	61
Chapter 3 Before to be the emblem	69
Chapter 4 Conclusions and recommendations	92
References	94

ราชมณฑลสัญลักษณ์

บทนำ

จากพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการที่จะทำนุบำรุง อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรม อันดีงาม และในบริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ครอบคลุมในกลุ่มภาคเหนือทั้ง ๑๗ จังหวัด ซึ่งทั้งหมดต่างมีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามที่เป็นเอกลักษณ์ และนักปราชญ์ที่มีภูมิปัญญาอันเป็นที่ประจักษ์อยู่หลายคน ซึ่งนับวันก็มีอายุมาก ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม

นอกจากนี้ องค์ความรู้ต่างๆ มักอยู่ตัวของผู้คนที่ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม จากความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ความรู้จากการสั่งสมประสบการณ์มาหลายปี หากความรู้เหล่านั้นไม่ได้รับการถ่ายทอดออกมาแล้ว ก็ จะหายไปกับตัวของผู้ที่ทำงานนั่นเอง และความรู้ก็จะสูญหายไป ก็นับว่าเสียดายอย่างยิ่งหากจะเป็นอย่างนั้น ฉะนั้นทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงได้จัดทำโครงการถอดองค์ความรู้จากตัวคนออกมา แยกตามสาขางานศิลป์ เพื่อที่จะให้องค์ความรู้นั้นสืบทอดเอาไว้ ผูกไว้กับแผ่นดิน และลมหายใจของศิลปวัฒนธรรมจะมีผู้สืบทอดต่อไป ไม่เพียงเท่านั้น ภูมิปัญญายังกระจายตัวอยู่ทั้งในกลุ่มคนต่างๆ ทั้งชาติพันธุ์ใหญ่่น้อยในแผ่นดิน และความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างบ้านเมืองต่างๆ ที่อยู่ในภูมิภาคใกล้เคียงที่มีความสัมพันธ์กันมาแต่เดิม

ดังนั้นการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าไว้เป็นคลังความรู้ นับว่าเป็นสิ่งที่รวบรวมความรู้เอาไว้อย่างเป็นระบบ สามารถค้นคว้าหาข้อมูลได้ง่าย เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนคนรุ่นหลังที่จะใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ได้ต่อไปในอนาคต

ในการนี้ ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา มีความสนใจที่จะเก็บและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการออกแบบตราประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่ใช้ ตรามหาพิชัยมงกุฎเป็นสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย โดยใช้ตั้งแต่เมื่อครั้งเป็น

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยได้มีการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้
เชิญพระราชลัญจกรและพระมหาพิชัยมงกุฎเป็นเครื่องหมายของสถาบัน และส่ง
ต่อมาถึงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง ๙ แห่ง โดยมีอาจารย์นัฐจักร ฌ
เชียงใหม่ เป็นผู้ออกแบบ และประสานงานในการขอพระราชทานพระบรมรา
ชานุญาต จนได้มาเป็นตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นในครั้งนี่ จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษา ถอดความรู้และข้อวัตร
อันพึงปฏิบัติในการปฏิบัติงานต่างๆ ของผู้ออกแบบ อันถือว่าเป็น “ครู” แก่ลูก
ศิษย์ และผู้ที่สนใจในด้านศิลปะ และวัฒนธรรมของประเทศชาติ โดยนำเสนอ
ประวัติและผลงานของครู คือ อาจารย์นัฐจักร ฌ เชียงใหม่ ตลอดถึงเบื้องหลังใน
การหล่อหลอมองค์ความรู้ อันไปสู่การสร้างและพัฒนาผลงานของตนต่อไป

และท้ายสุด จะเป็นเรื่องความเป็นมาของตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล อันเป็นที่เคารพยิ่งของชาวราชมงคล ทั้ง ๙ แห่ง

บทที่ ๑
ประวัติและผลงาน

นายณัฐจักร ณ เชียงใหม่

ชื่อ นายณัฐจักร ณ เชียงใหม่ (ชื่อเดิม นายมนัส)
ชาติภูมิ วันอาทิตย์ ที่ ๖ กันยายน ๒๔๘๕ ณ จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อคู่สมรส รองศาสตราจารย์ นิตยา ณ เชียงใหม่

การศึกษา

- ม.๖ พ.ศ.๒๕๐๒ โรงเรียนอนุสารบำรุงวิทยา จังหวัดเชียงใหม่
- ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๐๕ โรงเรียนเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
- ป.ม.ช.(จิตรกรรม) พ.ศ. ๒๕๐๗ โรงเรียนเพาะช่าง (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง)
- กศ.บ. (ศิลปศึกษา) พ.ศ.๒๕๑๕ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตประสานมิตร

หน้าที่การงาน

- เริ่มรับราชการ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๗ ณ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
- สอนวิชาวาดเขียน , วิชาลายไทย , วิชาศิลปะประจำชาติ , วิชาเครื่องรัก
- อดีตหัวหน้าแผนกวิชาจิตรกรรมไทย คณะวิชาศิลปะประจำชาติ , วิทยาเขตเพาะช่าง
- อาจารย์ ๓ ระดับ ๘ หัวหน้าแผนกวิชาเครื่องรัก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเพาะช่าง และสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนวิชาศิลปะ
- อดีตผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมราชมงคลเฉลิมพระเกียรติ

ปัจจุบัน

- ข้าราชการบำนาญ ผู้เชี่ยวชาญการสอนช่างศิลป์ไทย ระดับ ๙ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล-รัตนโกสินทร์ (เพาะช่าง)
- ภาควิชาศิลปกรรมศาสตร์ ศิลปะไทย

ผลงานทางวิชาการ

- หนังสือความรู้สำหรับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ “งานเครื่องรัก”
- หลักสูตรรายวิชาศิลปกรรม “เครื่องรัก”
- ภาพประกอบเรื่องหนังสือ FOLK TALER FROM ASIA FOR CHILDREN EVERYWHERE (ASIA CULTURAL CENTER FOR UNESCO)
- ภาพประกอบเรื่องหนังสือวรรณคดีไทย จำนวน ๓ เล่ม (ดาหลังหรืออิเหนาน้อย , สังข์ทอง , พระอภัยมณี ของกองตำรา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)
- ภาพประกอบเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก (CUESS! WHAT I'M DOING)ของศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียยูเนสโก(ปีแห่งการรู้หนังสือสากล พ.ศ. ๒๕๓๓)
- หนังสือตำรา “เครื่องรัก” (ผลงานวิชาการอาจารย์ ๓ ระดับ ๘) ปี ๒๕๓๐
- รูปแบบผลงานสถาปัตยกรรมไทย “บุษบกมามลาฯ” งานแกะสลักเครื่องรักปิดทองประดับกระจก , ประดับรักพิมพ์ลาย,ประดับพลอย,รักสี (สำหรับใช้เป็นสื่อการสอน,ประดิษฐ์ฐานพระวิษณุกรรมเทพศิลป์)
- ตำรา “สมุดลายไทย” ผลงานปี ๒๕๓๗
- งานศึกษาค้นคว้าภาพจิตรกรรมลายเส้น “สมุดภาพไทย ” ผลงานที่ ๑๕๓๗ งานบริหารสังคม
- ครูสอนพิเศษ สอนการเขียนลาย โครงการสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ณ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- อาจารย์พิเศษ สอนวิชาศิลปะไทย คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , สถาบันราชภัฏธนบุรี

- เป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างพระอนุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี สมเด็จพระราชชายา เจ้าดารารัศมี พระมเหสีในรัชกาลที่ ๕ (ราชการตำรวจ)
- เป็นคณะกรรมการทำงานด้านอาคารประกอบพิธี และจารึกนามผู้กล้าหาญกองประวัติศาสตร์ และพิพิธภัณฑสถานทหาร (กองบัญชาการทหารสูงสุด)
- ช่วยราชการของจังหวัดเชียงใหม่ ซ่อมสร้างพระเจดีย์วัดชมพู อำเภอมะขาม เชียงใหม่
- เป็นคณะกรรมการจัดทำหนังสือเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี
- พจนานุกรมศัพท์ลายไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ราชตระกูล เจ้านายฝ่ายเหนือ “เจ้าเจ็ดตน” (สายที่ ๑)

๑. เจ้าพระยาสุรเวชไชยสงคราม

(พระเจ้าตี๋บจ้าง) หรือทิพจักร

ตั้งพิธีอภิเษกทรงเป็นเจ้าพญานครลำปาง พ.ศ. ๒๒๗๕ เสด็จตี๋จทิววงศ์ พ.ศ. ๒๓๐๒

๒. เจ้าฟ้าหลวงชายแก้ว

มีพระราชบุตร ๗ องค์ เรียกว่า “เจ้าเจ็ดตน” (นับเฉพาะพี่ชาย)

และมีพระราชธิดา ๓ องค์ องค์ใหญ่ เป็นพระมเหสีวังหน้า รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงสยาม

พระเจ้าบรมราชาธิบดีฯ กาวิละ

พระเจ้าเชียงใหม่ที่ ๑ เจ้าเจ็ดตน องค์ที่ ๑ เคยครองนครลำปาง เวียงป่าซางลำพูน

ผู้เป็นใหญ่ในล้านนาประเทศ ๕๗ หัวเมือง ปฐมวงศ์ราชสกุล “ณ เชียงใหม่”

เจ้าสุริยชะฎา

พระราชบุตรองค์ที่ ๑ เจ้าราชบุตรเชียงใหม่ที่ ๑ เริ่มนับเชื้อ เจ็ดตนลำดับที่ ๑

พระเชษฐาพระเจ้าเชียงใหม่ที่ ๒ มีราชบุตร ๑ องค์ ราชธิดา ๒ องค์

๓. เจ้าราชแผ่นฟ้า

ราชบุตรองค์ที่ ๑ เจ้าราชภาคินัยเชียงใหม่ที่ ๑ เป็นพระราชบุตรบุญธรรม

ผู้สำเร็จราชการ ในพระเจ้าเชียงใหม่ที่ ๒ กาวีโรรสฯ แบ่งให้กินเมืองเชียงใหม่กิ่งหนึ่ง

๖. เจ้าสมมณุษย์ (บุตรคนที่ ๑)

๗. เจ้ากอบคำ ณ เชียงใหม่

๘. เจ้าสุริยฉาย และเจ้าชื่นสิโรรส

๙. พี่ชาย, พี่ปุก, พี่ชูศรี, พี่แอ

๖. เจ้าศรีน้ำผึ้ง

(เจ้าศรีน้ำผึ้ง หรือ เจ้าผึ้ง) บุตรคนที่ ๑๒ (สุดท้าย)

อนุชาเจ้าแม่จามรีวงศ์ในเจ้าแก้วนารัฐ เจ้านครเชียงใหม่ที่ ๙

บุตรบุญธรรมเจ้าน้อยไชยลังกา และเจ้าหญิงสิริลาเทวี ณ เชียงใหม่

๗. เจ้าสุริสา

หรือเจ้าสา ธิดาคนที่ ๑ แม่เจ้าจามรีวงศ์

๖. แม่เจ้าจามรีวงศ์ใน
เจ้านครเชียงใหม่องค์
สุดท้าย

๗. เจ้าราชบุตร วงศ์ตะวัน
ณ เชียงใหม่

มีบัญชาให้เป็นธิดาบุญธรรมเจ้านางยอดเฮือน เม็งราย (สิโรรส) ญาติเจ้านายฝ่ายเชียงตุง

นักจักร ฌ เชียงใหม่ (สมนัส)

บุตรคนที่ ๒ นายละม่อม ศรีสำออง เป็นบิดา (หลานเจ้าเมืองสระบุรี เชื้อสายเจ้านายฝ่าย
เวียงจันทร์ – หลวงพระบาง)

เป็นบุตรบุญธรรมทิพสมศักดิ์ ธิดาเจ้ามหาอุปราชหน่อคำ เชียงใหม่
พลตรีเจ้าราชบุตร (วงศ์ตะวัน) ทายาทเจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ ลงนามให้เป็นผู้สืบสกุล
“ฌ เชียงใหม่” สมรสกับ รองศาสตราจารย์นิตยา (ชิงชัย) ฌ เชียงใหม่ และมีธิดา ๑ คน
นางสาวปานปิง ฌ เชียงใหม่

บทที่ ๒

หล่อหลอมความเชี่ยวชาญ

จากประวัติโดยย่อ และสายสาแหรกตระกูล จะเห็นว่า อาจารย์นัฏจักร มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับเจ้านายฝ่ายเหนือหลายท่าน ดังเช่นที่อาจารย์นัฏจักร เล่าไว้ว่า

“หลานพระเจ้ามโหตรประเทศ หลานเจ้าช้างเผือก เจ้าทิพย์ผสมศักดิ์ เลี้ยงมาเป็นลูกเก็บ เจ้าน้ำไข่มุก หลานพระเจ้ามโหตรประเทศ เจ้าราชบุตรวงศ์ ตวัน หลานพระเจ้าอินทวิชยานนท์ เลี้ยงดูเราและให้ใช้นามสกุล “ณ เชียงใหม่” ด้วยแม่เป็นลูกพี่ลูกน้องกับเจ้าราชบุตร โดยเป็นสายพระเจ้ากาวิละ ส่วนทางพ่อ เป็นเชื้อสายเจ้านายทางเวียงจันทน์ ซึ่งแต่ก่อน จะไม่เสนอตัวว่าเป็น “เจ้า” ด้วยเกรงว่าจะมีอันตราย”

อาจารย์นัฏจักร หรือนามเดิมว่า สมมนัส เล่าว่า ตนเองโชคร้ายตั้งแต่เด็ก ด้วยกำพร้าทั้งบิดา และมารดาตั้งแต่อายุ ๘ ขวบ แต่ในความโชคร้าย ก็ส่งผลดีในภายหลัง

ฉะนั้นอาจารย์นัฏจักร จึงถูกเลี้ยงดูมาในสายชนบเจ้านาย กอปรกับมีผู้เอ็นดูสงสาร และสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา ดังที่อาจารย์นัฏจักรพูดเสมอว่าตนเอง นั้น เป็น “หมาหลายเจ้า ข้าวหลายไห” คือการมีผู้อุปการะหลายคน และสายสกุล ณ เชียงใหม่ก็เป็นสายสกุลใหญ่ มีเครือข่ายความสัมพันธ์อันกว้างขวาง ฉะนั้นจึง ถูกสั่งสมสรรพความรู้จากเจ้านาย โดยเฉพาะได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา จาก เจ้าราชบุตร (เจ้าวงศ์ตวัน ณ เชียงใหม่)

รองอำมาตย์เอก พลตรี เจ้าราชบุตร (เจ้าวงศ์ตะวัน ณ เชียงใหม่) ภาพจากข่าวหนังสือพิมพ์คนเมือง ฉบับวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๒

นอกจากนี้ยังมีเชื้อสายของนักปราชญ์และศิลปินอยู่ในตัว เช่น พระยาพิบูลย์ศรีสุนทร ซึ่งเป็นน้องของทวด เป็นนักปราชญ์ในสมัยพระเจ้ากาวิโรรสสุริยวงศ์ รวมถึงเป็นช่างสอดด้วย การสืบเชื้อสายปราชญ์ และช่างซอนี้ ทำให้ครั้งหนึ่งได้ขับเพลงข่อยัน ถวายหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ในงานวันเกิดของท่านผู้หญิง ฉัตรสุตา วงศ์ทองศรี

การได้รับอุปถัมภ์จากเจ้านายฝ่ายเหนือแล้ว ยังได้รับการอุปถัมภ์จากเจ้านายในราชวงศ์จักรี โดยเฉพาะท่านผู้หญิง ฉัตรสุตา วงศ์ทองศรี (หม่อมเจ้าฉัตรสุตา ฉัตรไชย) เป็นพระธิดาในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุรฉัตรไชยากร กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน กับเจ้าลดาคำ ณ เชียงใหม่ ตลอดถึงได้เป็นอาจารย์ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสุทธสิริโสภา เป็นพระธิดาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย อีกด้วย

ความกว้างขวางของตระกูล ทั้งทางฝ่ายมารดาคือทาง ณ เชียงใหม่ และทางฝ่ายบิดา คือเจ้านายทางล้านช้าง จึงทำให้อาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่ได้เปรียบบุคคลอื่นในการติดต่อประสานงานในกิจต่างๆ ตลอดถึงการบ่มเพาะความรู้ด้านต่างๆ อีกด้วย

การบ่มเพาะความรู้ในบรรดาเจ้านาย มีการสั่งสอนในเชื้อสายโดยอาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่ ได้สรุปเป็นแต่ละสาขา เมื่อเข้ามาดูแลงานด้านศิลปวัฒนธรรมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ดังต่อไปนี้

๑. **สาขาลวดลายไทย** หมายถึง ลวดลายประเภทต่างๆ ของไทยที่มีการนำไปใช้ประดับตกแต่งชิ้นงานศิลปะการช่าง ซึ่งมีคำศัพท์เรียกขานโดยเฉพาะ เช่นคำว่า ลายกระหนก นารี กระปี่ คช นอกจากนี้ยังมี ลายจักสาน ลายทอผ้า ลายปูนปั้น ลายแกะสลัก ลานเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น (เป็นศิลปะเบื้องต้นที่จะต้องเรียนรู้ในการทำงานศิลปะการช่าง)
๒. **สาขาจิตรกรรมไทย** หมายถึง การเขียนภาพจิตรกรรมไทย มีประมาณ ๓ ประเภท เช่น จิตรกรรมลายเส้น จิตรกรรมเอกรงค์ (ภาพสีเดียว) จิตรกรรมพหุรงค์ การเขียนภาพหลายสี และการเขียนภาพลายรดน้ำลงรักปิดทองคำเปลว การเขียนภาพลายก้ำมะลอ (ในโบราณคนไทยไม่นิยมการเขียนภาพเหมือนคน) งานจิตรกรรมเป็นการนำความรู้จากลวดลายไทยมาเป็นข้อมูลในการสร้างงาน
๓. **สาขาประติมากรรม** หมายถึง งานปั้นแกะสลัก ซึ่งได้นำความรู้จากลวดลายไทยและงานเขียนภาพจิตรกรรมมาเป็นข้อมูลในการสร้างงาน เช่น การปั้นพระพุทธรูป เทวรูป ภาพสัตว์ต่างๆ รวมถึงการปั้นภาพสัตว์หิมพานต์ (นาค ครุฑ ราชสีห์) แต่เดิมไม่มีการปั้น

รูปเหมือนคน เพราะมีความเชื่อทางไสยศาสตร์หรือไปอาจเอื้อม
เสมอพระพุทธรูป เทวรูป

๔. **สาขาสถาปัตยกรรมไทย** หมายถึง การสร้างที่อยู่อาศัยตั้งแต่ระดับบุคคลทั่วไป จนถึงการสร้างปราสาทมณฑลพิธี และสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวกับสิ่งเคารพนับถือ เช่น สถูป เจดีย์ ปรางค์ กุฏิ สถาปัตยกรรมที่งดงามยอดเยี่ยมที่สุดคือ พระมหาปราสาทของพระเจ้าแผ่นดิน วัดเอาแบบอย่างไปจากวัง สถาปัตยกรรมได้ความรู้มาจากสามหมวดแรก นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างผลงาน
๕. **สาขาหัตถกรรมไทย** หมายถึง การสร้างงานสำหรับการใช้สอยภายในบ้านเรือนที่มีความจำเป็น เช่น ตู้ โต๊ะ เติง ตั้ง ที่นอน หมอนมุ้ง เสื้อผ้า เครื่องทำครัว ชุดสำหรับอาหารหวาน – คาว รวมถึงเครื่องมือการทำเกษตร – การประมง หมวดยานพาหนะ เกวียน เรือ – แพ หมวดเครื่องอาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือการล่าสัตว์ ฯลฯ
๖. **สาขาหัตถศิลป์ไทย** หมายถึง การสร้างงานที่ได้พัฒนาจากงานหัตถกรรมให้มีความประณีตละเอียดสวยงาม ตามแบบอย่างความงามอย่างไทยสี่ประการ คือ รูปทรง จังหวะ ลักษณะ และ จิตใจ ใครได้พบเห็นมีความต้องการเป็นเจ้าของ มีความสง่างามมีศักดิ์ศรี แสดงถึงความเป็นผู้เจริญ เช่น เครื่องราชูปโภค เครื่องราชกกุธภัณฑ์ เครื่องเล่นโยน - ละคร เครื่องถนิมพิมพากรณ์ (เครื่องประดับ) แหวน สร้อย สั้งวาล เป็นต้น
๗. **สาขาคหกรรมศิลป์** หมายถึง การสร้างงานที่มีการสืบเนื่องมาจากงานหัตถกรรม – งานหัตถศิลป์ เพื่อมุ่งใช้ประโยชน์เฉพาะอย่างเช่น การประดิษฐ์เครื่องควา – หวาน การทำดอกไม้ใบตอง พุ่มพนมมาลา มาลัยดอกไม้เย็บแบบ การปักไหม – ดิ้นเงิน

ดินทอง การทอผ้าด้วยไหมแกมเส้นทองคำ – เงิน การถนอมอาหาร ตั้งแต่มีการเรียนการสอนแต่เฉพาะภายใน (ในพระบรมมหาราชวัง ตำหนักเจ้านาย บ้านคหบดี หรือ ชุมนางชั้นสูง)

๘. **สาขาอักษรศิลป์** หมายถึง การค้นคิดประดิษฐ์อักษรไทย เพื่อใช้ในบ้านเมืองของไทยโดยเฉพาะซึ่งแต่เดิมมีที่มาจากอักษรขอม มอญ และอักษรเขียงแสนโบราณ มีความชัดเจนในสมัยสุโขทัย “พ่อขุนรามคำแหง” เพื่อมีไว้สำหรับบันทึกข้อมูลเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของสังคมไทยให้คนไทยรุ่นต่อมาได้ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่องไม่ขาดระยะจนถึงปัจจุบัน
๙. **สาขาวรรณศิลป์** หมายถึง การจดบันทึกข้อมูลข่าวสารสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตให้เป็นระเบียบในสมุดไทยคำ สมุดไทยขาว และแผ่นจารึก “จาร” ลงบนใบลาน แล้วจัดเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดคำสอนในพระพุทธศาสนา ตำราต่างๆ วรรณคดี สารคดี และแบบอย่างการศึกษาเล่าเรียนที่เป็นแม่แบบและแม่บทสำคัญไว้ครบถ้วนจนตกทอดมาถึงปัจจุบัน
๑๐. **สาขาจริยศิลป์** หมายถึง เรื่องราวที่กล่าวถึงแนวทางอันพึงปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม มีมโนธรรมเข้าแทรกเป็นพื้นฐานในอารมณ์ก่อนจะถ่ายทอดออกเป็นพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมที่มีศีลธรรมกำกับควบคุมให้มีมโนธรรม คือ ความสำนึกชั่วดี ออกมาให้เห็นแค่ความงมงายตามศาสนา คือ เป้าหมายเฉพาะกิจกับวิถีเพื่อบรรลุนิยามเฉพาะกิจต่อผู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างมีศิลปะหรือมี “จริยศิลป์”
๑๑. **สาขาโอฐศิลป์** หมายถึง การแสดงหรือถ่ายทอดความคิดความรู้สึกซึ่งได้ผ่านการกลั่นกรองมาจากจริยศิลป์ มีการรวบรวมเรียบเรียง

อาการดังกล่าวให้มีโอกาสปฏิกิริยาพร้อมสำเนียงถ้อยความอย่างมีศิลปะตามวัน เวลา โอกาส สถานที่ ว่าจะมีความเหมาะสมเพียงใด แต่ไหน คือ ยังประโยชน์ให้กับตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น การพูดจาทั่วไปในเชิงการค้าพาณิชย์ การพูด การเมือง การเทศน์ – การขับร้อง ตลอดถึงการล้อเลียนสำเนียงคน และสัตว์ ซึ่งไม่ขัดข้องขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทยที่บัญญัติเอาไว้

๑๒. สาขานาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะเกี่ยวกับทางด้านการแสดงระบำ ฟ้อนของคนไทยทั้ง ๔ ภาค ลักษณะของนาฏศิลป์ไทยมี ๒ แบบ คือแบบนาฏศิลป์พื้นบ้าน เช่น การฟ้อน เซิ้ง ระบำต่างๆ ตามตัวเมืองทั่วไป และนาฏศิลป์แบบราชสำนักของไทย เดิมเล่นถวาย เฉพาะพระเจ้าแผ่นดิน โดยมีข้าราชการฝ่ายชาย (ฝ่ายหน้า) เล่น โขนใช้ผู้ชายทั้งหมด ส่วนละครฝ่ายหญิง (ฝ่ายใน) เล่นถวาย โดยเฉพาะในพระบรมมหาราชวังเท่านั้น มีการเล่นโขนละครแบบ ชายจริงหญิงแท้เมื่อสมัยหลังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เครื่องแต่งตัวโขนละครเป็นหน้าที่หมวดหัตถศิลป์ เป็นต้น หลักสำคัญในการสร้างเครื่องจำลองจากของจริงให้การแสดงมีความงดงามตามแบบอย่างไทย

๑๓. สาขาดุริยางคศิลป์ คือ ศิลปะที่เกี่ยวกับทางด้านดนตรี หมายถึง การจัดสร้างโดยวัสดุตามธรรมชาติตั้งแต่การตีตี สี ตี เป่า เขย่า เคาะ ทั้ง ๕ ชนิดนี้เรียกรวมกันว่า “ดุริยะ” หรือการลำดับเสียงให้เกิดความไพเราะหรือให้เกิดสะท้อนอารมณ์และคล้อยตามดุริยางคศิลป์ มีทุกระดับชั้น ตั้งแต่แบบพื้นบ้านทั่วไปของ ๔ ภูมิภาคประเทศไทยแต่เดิม พระมหากษัตริย์ทรงทำนุบำรุงไว้ในราชสำนัก เช่น วงมโหรี ปี่พาทย์ สำหรับบรรเลงประกอบ

การเล่นโยนละคร และการขับร้องส่ง มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชุดแต่ละประเภท เช่น ชุดฟ้อนเล็บ ฟ้อนเทียนของภาคเหนือ ใช้กลองตั้งโหนด หรือกลองแวง ชุดฟ้อนภูไท – เซิ้ง ใช้กลองโป่งกลาง – แคน ส่วนภาคกลางใช้มโหรีปี่พาทย์ประกอบการเล่นโยนละคร และภาคใต้ ปี่-ซอ้ง ประกอบการเล่นโนราห์ เครื่องดนตรีของไทยเป็นที่ยอมรับนับเข้าเป็นดนตรีของโลก เพราะมีความไพเราะตามหลักสากล

๑๔. สาขายุทธศิลป์ แต่เดิมหมายถึง “ศิลปะการป้องกันอันตรายอันที่จะเกิดแก่ตนเอง หมู่คณะตลอดถึงประเทศชาติบ้านเมือง” ประเทศไทยเป็นชาตินักรบมาช้านาน การสู้รบแต่ละครั้งจะมีการประชิดตัวต่อตัว จึงได้ค้นคิดประดิษฐ์ท่วงท่าแม่ไม้มัดมวย การสู้รบด้วยอาวุธสั้น – ยาว การเล่าเรียน ตำหรับพิชัยยุทธ์ การตั้งค่ายคู ประตูหอรบ วิธีการจัดทัพ ยাত্রาทัพทุกครั้งี่ผ่านการใช้ยุทธศิลป์แบบไทย ก็สามารถเอาตัวรอดมาได้จนตัวเท่าทุกวันนี้ ยุทธศิลป์ที่มีชื่อเสียงที่สุด ได้แก่ “มวยไทย” ยุทธศิลป์ส่วนอื่นได้ปรับสภาพตามยุคสมัยกลายเป็นกลยุทธทางด้านสงครามจิตวิทยา การแสวงหาผลประโยชน์เอาชนะด้านความคิดทางปัญญาเป็นสำคัญ

๑๕. สาขาเกษตรศิลป์ หมายถึง ผลิตผลทางการเกษตร ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีการทำนาแม่แต่ในใจกลางพระนครหลวง เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสมบูรณ์พูนสุขมั่งคั่ง เป็นการพึ่งพาตนเอง เป็นวัฒนธรรมอันดีงาม ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่น เอื้ออาทรสร้างความรักความสามัคคีตาม โครงการพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร “เศรษฐกิจพอเพียง” เกษตรศิลป์ของไทยเป็นศิลปะในการจัดการ แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ การทำนา การทำไร่ การทำ

สวน และการเกษตรด้านต้นไม้ประดับ ต้นไม้มงคล ต้นไม้สมุนไพร นอกจากนี้ยังมีการกำหนดทิศทางแผนผังการปลูกต้นไม้ตามความเชื่อทั้งแปดทิศ ว่าทิศใดควรจะปลูกต้นไม้อะไร จึงจะเกิดเป็นสิริมงคลและต้นไม้ชนิดใดไม่ควรปลูกเหล่านั้นนับเป็นวัฒนธรรม เป็น การสร้างสมดุลทางธรรมชาติ อนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม

๑๖. สาขาพณิชยศิลป์ หมายถึง การค้าขายของสังคมไทยอย่างมี ศิลปะ การซื้อ - ขายจะต้องสร้างความประทับใจหรือความพอใจ กับทั้งสองฝ่าย แม้แต่การประกาศขายสินค้าต้องสรรหาคำพูดที่ ไพเราะ กล่าวคือ จะต้องมีชั้นเชิงมียุทธวิธี หรือกลยุทธ์การร้อย เรียงตามวัฒนธรรมของไทย จึงเรียกขานว่า “พณิชยศิลป์” สมัย พ่อขุนรามคำแหงแห่งสุโขทัยว่า “ใครใครค้าช้างค้า ใครใครค้าม้า ค้า บัดคิดเอาจังกอบ” จังกอบ คือ ส่วยอากร การละเว้นจังกอบเป็น ศิลปะในการจูงใจคน ทำให้การค้าหรือการส่งเสริมการลงทุน พระ บิดาแห่งพณิชยศิลป์สมควรถวายให้พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า เจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งทำการค้าขายขึ้นอย่างชัดเจนกับประเทศข้างเคียง โดยเฉพาะประเทศจีนจนสมเด็จพระราชบิดาฯ ทรงตรัสเรียกว่า “เจ้าสัว”

๑๗. สาขาเวชศิลป์ หมายถึง การแพทย์แผนไทย เป็นทั้งศาสตร์และ ศิลป์แห่งภูมิปัญญาไทยในอดีตที่ได้พากเพียรพยายามศึกษาค้นคว้า ทดลองอย่างต่อเนื่อง มีการถ่ายทอด สืบสานมาอย่างไม่ขาดตอน นับเป็นเวลายาวนานนับพันปี การแพทย์แผนไทยเป็นการแพทย์ “แบบองค์รวม” มีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติบนบรรทัดฐานวิถีชีวิตของ สังคมไทย โดยยึดหลักความเชื่อตามแนวทางพระพุทธศาสนา สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ พลังอำนาจจิต พิธีกรรม มูลเหตุ จากธาตุทั้ง สี่ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ รวมถึงระบบสุริยจักรวาลมาเป็น

ส่วนประกอบในการรักษาโรค ซึ่งมีวิธีการรักษาโรคต่างๆ โดยเฉพาะ เช่น รักษาด้วยการนวด การทานยาต้ม ยาผง ยา สำหรับใช้ทาและดม เป็นต้น

๑๘. สาขาสุนทรียศิลป์ หมายถึง ผลอันเกิดจากกลวิธีบูรณาการทางการรับรู้ของมนุษย์ที่ได้มาจากแนวคิด เข้าสู่ระบบกระบวนการริเริ่มและแสดงออกทางภูมิปัญญา แล้วนำมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นรูปแบบต่างๆ ทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์ โดยอาศัยพื้นฐานผ่านทางด้านการรับรู้ ความรู้ทางความรู้สึก มีการศึกษาค้นคว้า ผูกอบรมบ่มนิสัย เกิดการสะสมและซึมซับเป็นประสบการณ์ มีความรู้และความเข้าใจด้วยจิตและอารมณ์ที่ประณีต สามารถเปรียบเทียบ แยกแยะและสัมผัสต่อสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ รวมถึงสรรพลีขงสร้างสรรค์บรรดามี โดยสมองของมวลมนุษย์ที่พยายามพากเพียรบรรจงจัด เรียบเรียงถ้อยคำ สร้างสรรค์สิ่งงดงามทั้งปวง ได้อย่างเลิศหรู ที่คุณค่ามีประโยชน์ต่อส่วนรวมควรแก่การถนอมบำรุงรักษาพัฒนาให้ถุกวิธี มีความผูกพันและห่วงแหนจรจรโลงไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่เป็นอาภรณ์สำหรับไว้ประดับบ้านเมือง รวมถึงการยกระดับความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์และสูงขึ้น

เหล่านี้เป็นวิชาการที่อาจารย์นัฐจักร ได้รับการสั่งสอนมา จึงได้ตกผลึกวิเคราะห์และจำแนกออกมาเป็นส่วนๆ ได้ทั้งหมด ๑๘ สาขา ทำให้ศิลปะทั้ง ๑๘ สาขานี้หล่อหลอมอยู่ในตัวที่ละเล็กที่ละน้อย จนเมื่อสร้างสรรค์ผลงานจึงออกมาได้อย่างโดดเด่น

จากการสั่งสมสรรพความรู้ที่หล่อหลอมมา เมื่อก้าวเข้าสู่ระบบการศึกษาจึงเลือกมาเรียนทางศิลปะ ด้วยเหตุผลหลายประการ ดังนี้

๑. ด้วยภาวะการจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาตนเอง
๒. ความชอบในศิลปะ ด้วยเมื่อทำแล้วมีความสุขและมีความสุขเมื่อได้ลงมือปฏิบัติ
๓. การเขียนลายไทย ช่วยทำให้มีสมาธิดี ง่ายต่อการเข้าสู่สมาธิระดับขั้นต้นได้
๔. ได้รับประสบการณ์ต่างๆ จากการมีสมาธิ

นอกจากนี้ อาจารย์นันทจักร ฦ เชียงใหม่ ยังมีเครือข่ายในบรรดาแวดวงเพื่อนฝูง โดยไม่จำกัดสถาบันการศึกษา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น เหล่านี้ ล้วนส่งผลให้เกิดการพัฒนามากขึ้น

โดยเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สิ่งไหนที่รู้ก็จะถ่ายทอดให้เพื่อน สิ่งไหนที่เพื่อนรู้ ก็จะถ่ายทอดมาให้อาจารย์นัฏจักรเช่นกัน ซึ่งความสัมพันธ์

เหล่านี้ นอกจากจะส่งผลมาในผลงานที่ออกมาแล้ว ยังส่งผลสนับสนุนให้มีการทำงานและเปิดมุมมองต่างๆ ให้กว้างมากขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่ในสถาบันใดสถาบันหนึ่ง

เป็นการลด “อัตตา” ของตนเองลง แล้วส่งให้เกิดความอิสระและมุมมองที่กว้างขวางมากขึ้น

นอกจากนี้ยังศึกษาทั้งลวดลายของไทย และลวดลายของพื้นเมืองภาคเหนือด้วย ด้วยลวดลายแบบพื้นเมือง จะมีลักษณะของความคิดพื้นฐาน หรือ Original Idea โดยการเขียนลวดลายต่างๆ ออกมาจากจะต้องถูกจัดวางอย่างมีชีวิตชีวา ส่งผลให้งานของ อาจารย์นัฏจักร ออกมาเป็นแบบเฉพาะตัวในรูปแบบของ Decorated มากกว่า หรือค่อนข้างออกแนว Abstract

นอกจากนี้ ยังได้รับเลือกจากพรหมณ์ สำนักพระราชวัง ให้เป็นผู้ทำการอ่านโองการไหว้ครูช่าง โดยครั้งแรกเป็นผู้อ่านโองการในอันดับสอง รองจาก

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเพาะช่าง และสามารถอ่านโอการในการไหว้ครูช่างยัง
สถานศึกษาที่ทำการสอนด้านศิลปะ

การเป็นผู้อ่านโอการ เป็นสิ่งที่ควบคุมและกำกับความประพฤติของ
ผู้อ่านโอการ โดยจะต้องทำร่างกายให้สะอาด ไปอยู่ในสถานที่สะอาด (เช่นไม่ไป
ในงานศพ เป็นต้น) นั่นก็ส่งผลให้การประพฤติปฏิบัติของตนไปในทางที่ดี มีศีล
กำกับ โดยเฉพาะการถือ “สัจจะ” เป็นที่ตั้ง และเมื่อจะทำการอ่านโอการ ก็
จะต้องงดอาหารคาว ถือนั่งสมาธิ ๗ วัน นอนคนเดียว ๗ วัน รวมถึงสมาทานเอา
ศีล ๕ มาปฏิบัติด้วย การประกอบพิธีจึงจะศักดิ์สิทธิ์ และสัมฤทธิ์ผล

บทที่ ๓

กว่าจะมาเป็นตราสัญลักษณ์

ก่อนจะกล่าวถึงตราสัญลักษณ์ จะขอกล่าวถึงความเป็นมาของสถาบันเสียก่อน ว่ามีความเป็นมาอย่างไร มีความเปลี่ยนแปลงมาหลายยุคหลายสมัยจนมาเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ทั้ง ๙ แห่ง และหนึ่งในนั้นก็คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ตราสัญลักษณ์มหาพิชัยมงกุฏและราชลัญจกรนั้นเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงจาก “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” มาสู่ “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” โดยในบริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนามีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

- ปี พ.ศ. ๒๔๘๑ - โรงเรียนประถมอาชีพช่างไม้ จ.ตาก
 - โรงเรียนเกษตรกรรมน่าน จ.น่าน
- ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ - โรงเรียนเกษตรกรรมพิษณุโลก จ.พิษณุโลก
- ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ - วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จ.เชียงใหม่
- ปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - โรงเรียนประถมอาชีพช่างไม้ เปลี่ยนเป็นโรงเรียน การช่างตาก
- ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ - โรงเรียนการช่างตาก เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยเทคนิคตาก
- ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ลำปาง
- ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ - วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ลำปาง โอนย้ายให้กับจังหวัดลำปาง เป็นโรงเรียนเกษตรลำปาง
- ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ - โรงเรียนเกษตรน่าน, วิทยาลัยเทคนิคตาก, วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ,

	โรงเรียนเกษตรลำปาง และส่วนอื่นๆ (ที่เป็นวิทยาลัยเทคนิค และโรงเรียนเกษตรกรรม) รวมกันเป็น “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา”
เทคนิคตาก	เป็น วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
เกษตรน่าน	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
เทคนิคภาคพายัพ	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
เกษตรลำปาง	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
เกษตรพิษณุโลก	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
ปี พ.ศ.๒๕๓๑	ได้รับพระราชทานนาม “ราชวมงคล”
ปี พ.ศ.๒๕๓๒	เปลี่ยนชื่อ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” เป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล”
	สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตตาก
	สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตน่าน
	สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
	สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตลำปาง
	สถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก

วิทยาลัยจ้ียงราย

โรงเรียน
เกษตร
ลำปาง

- ปี พ.ศ.๒๕๓๙ ก่อตั้งวิทยาเขตเพิ่มเติม ที่จังหวัดเชียงราย
เป็น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
เชียงราย
- ปี พ.ศ.๒๕๔๘ เปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล”
ทั้ง ๙ แห่ง ในส่วนของ “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลล้านนา” รวมเอาวิทยาเขตตาก น่าน
ภาคพายัพ ลำปาง พิษณุโลก และเชียงราย
เข้าด้วยกัน

แรกเริ่มเดิมทีเกิดจากปัญหาความเข้าใจสับสนเกี่ยวกับฐานะของ
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นชื่อตามพระราชบัญญัติวิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๑๘ ดังนั้นทางสภาวิทยาลัยฯ จึงขอเปลี่ยนชื่อ
วิทยาลัยฯ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจของวิทยาลัย โดยได้ขอ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้พระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร)
ตามที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เพื่อเปลี่ยนคำนำหน้าของวิทยาลัย เป็น
สถาบัน ในโอกาสข้างหน้าด้วย

ในครั้งนีทางสำนักพระราชวัง ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๑ เรื่องการพระราชทานชื่อ
สถาบัน โดยในหนังสือฉบับนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ
สถาบันว่า “**สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล**” ดังนั้น จึงถือเอาวันที่ ๑๕ กันยายน
ของทุกปี เป็นวันราชมงคลด้วย

หลังจากมีการพระราชทานนาม เป็น “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล”
และเพื่อเตรียมการในการเปลี่ยนชื่อสถาบัน และการใช้ตราสัญลักษณ์สถาบัน
ต่อไปในอนาคต ทางอธิการบดีในขณะนั้น คือ รศ.ธรรมนุญ ฤทธิมณี จึงได้มีดำริที่

จะมีการจัดทำตราสัญลักษณ์ของสถาบันขึ้น จึงได้มีการประกาศหาผู้ออกแบบตราสัญลักษณ์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้น

จึงได้มีผู้ส่งแบบเข้ามาเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่มีแบบใดได้รับการคัดเลือก

ต่อมา ทางอาจารย์มนัส ณ เชียงใหม่ (หรืออาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่) ได้ออกแบบ โดยใช้นามที่ได้รับการพระราชทานมาเป็นต้นแบบความคิด คือ “ราชมงคล” มงคลแห่งพระราชา ซึ่งจะต้องเป็นตราที่เป็นลักษณะตามแบบแผนลายไทย ไม่ใช่ตราในรูปแบบร่วมสมัย ดังนั้น จึงนำมาสู่การใช้ตราหาพิชัยมงกุฏ เป็นต้นแบบ โดยยังคงรักษารูปดอกบัวแปดกลีบและคชเพลิงของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอาไว้ตรงกลาง แต่มีการปรับแต่งรายละเอียดให้สวยงาม

จากที่อาจารย์มนัส ณ เชียงใหม่ (หรืออาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่) ออกแบบดังกล่าวแล้ว อธิการบดี รศ.ธรรมบุญ ฤทธิมณี ได้เลือกแบบดังกล่าว ในเบื้องต้น

การเขียนรูปมหาพิชัยมงกุฏ อาจารย์นัฐจักร ได้เล่าว่า

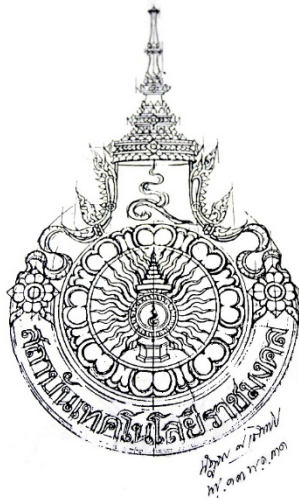
“จำเป็นจะต้องศึกษาลักษณะของพระมหาพิชัยมงกุฏให้ชัดเจน ว่ามีกี่ชั้น ตลอดถึงลักษณะการเขียนลายมหาพิชัยมงกุฏ จะต้องมีกระจัง มีสาหรerk การออกแบบเมื่อวาดออกมาทำให้มีลักษณะที่มีฐานถ่างออก ด้วยปกติหากมีการสวมพระมหาพิชัยมงกุฏ กระจังด้านข้างจะลู่ไปด้านหลัง แต่เมื่อวางตั้งไว้จะถ่างออก”

ต่อมา ดร.เกื้อจิตร และ อ.ธวัชชัย เทียงฉัตร เห็นด้วยกับแบบที่ อาจารย์นัฐจักรออกแบบนี้ เพียงแต่ต้องการให้เป็นตราพระราชลัญจกรแทนคบเพลิง เนื่องด้วยลักษณะของตราพระราชลัญจกรโดยปกติ จะเป็นรูปวงรี การที่จะนำมาแทนรูปคบเพลิงจะต้องมีการออกแบบและปรับแก้ตราพระราชลัญจกร กอปรกับที่ขณะนั้น อ.ธวัชชัย มีเหรียญกษาปณ์ ๑ บาท ซึ่งด้านหลังเป็นตราพระราชลัญจกร ซึ่งเป็นรูปวงกลม สามารถนำมาแทนในตราคบเพลิงได้พอดี

พระราชลัญจกรประจำรัชกาลที่ ๙ และพระราชลัญจกรที่ปรากฏด้านหลังของ
เหรียญ ๑ บาท

แต่เนื่องด้วยตราพระราชลัญจกรในเหรียญ ๑ บาทไม่ค่อยชัดเจน อาจารย์นัฐจักร ณ เชียงใหม่ ได้นำเอาลายพระราชลัญจกร ที่ปรากฏหลังเหรียญ ๒ บาทและ ๕ บาท มาเป็นต้นแบบในการเขียนลายลงไปแทนที่ตราคบบเพลิง

หลังจากที่ออกแบบ โดยใช้พระราชลัญจกรเสร็จสิ้น โดยแบบที่ปรากฏ ประกอบไปด้วย

๑. พระมหาพิชัยมงกุฏ
๒. ดวงตราพระราชลัญจกร ประจำรัชกาลที่ ๙

๓. ดอกบัว ซึ่งเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของดวงตราเก้ายังความ
ประสงค์ที่จะรักษาไว้

๔. แลบชื่อสถาบันฯ มีดอกไม้ทิพย์ประกอบทั้งสองข้าง

การที่จะใช้ตราพระราชลัญจกรนี้ได้ จำเป็นต้องได้รับพระบรมรา
ชานุญาตเสียก่อน ดังนั้น อาจารย์นัฏจักร ฌ เชียงใหม่ ผู้ออกแบบ จึงได้นำแบบ
เข้าไปปรึกษากับทางสำนักราชเลขาธิการ ด้วยขณะนั้น อาจารย์นัฏจักร ฌ
เชียงใหม่ กำลังออกแบบการสร้างอนุสาวรีย์พระราชชายาเจ้าดารารัศมี ที่อำเภอ
แม่ริม จึงได้นำแบบร่างตราสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ไปปรึกษา คุณภาวาส
บุญนาค ราชเลขาธิการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และ คุณ
เสวก ณะประดิษฐ์ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง

เมื่อนำแบบที่ร่างไปปรึกษาทั้งสองท่านแล้ว เห็นว่าสามารถใช้ตรานั้นได้
หากแต่ต้องทำหนังสือขอพระบรมราชานุญาตเสียก่อน

ดังนั้นจึงมีการจัดทำแบบตราสัญลักษณ์ โดยกำหนดสีไว้ดังนี้

สีน้ำเงิน อันเป็นสีของพระมหากษัตริย์

สีขาว สีของพระศาสนา

สีแดง คือสีของชาติ

สีทอง หมายถึงสิมหามังมงคล

นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจาก ผศ.เสริมศักดิ์ สุขเปี่ยม ช่วยลงสี
และ อ.ธวัชชัย เทียงฉัตร เป็นคนล้างพื้น หรือถมพื้น นอกจากนี้ มี ผศ.ธนา เหม
วงศา ออกแบบและจัดระยะห่างระหว่างตัวหนังสือนามสถาบัน

จากนั้นจึงมีหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ไปถึงราช
เลขาธิการ เพื่อขอพระบรม ราชานุญาตเชิญพระราชลัญจกรและพระมหาพิชัย
มงกุฎเป็นเครื่องหมายราชการของสถาบัน

และในที่สุดก็ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตตามที่ขอพระมหา

กรุณา

จึงได้ตรา “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” อันประกอบไปด้วยส่วน
ต่างๆ ดังต่อไปนี้

พระมหาพิชัยมงกุฎครอบและมีเลข ๙ อยู่

หมายถึง รัชกาลที่ ๙ ซึ่งพระมหาพิชัยมงกุฎนั้น เป็นหนึ่งในเครื่อง
ราชกกุธภัณฑ์ ของพระมหากษัตริย์

ดวงตราพระราชลัญจกร

หมายถึง สัญลักษณ์และเครื่องหมายประจำพระองค์พระมหากษัตริย์
ของรัชกาลที่ ๙ ซึ่งพระองค์เป็นผู้พระราชทานนามว่า “สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล”

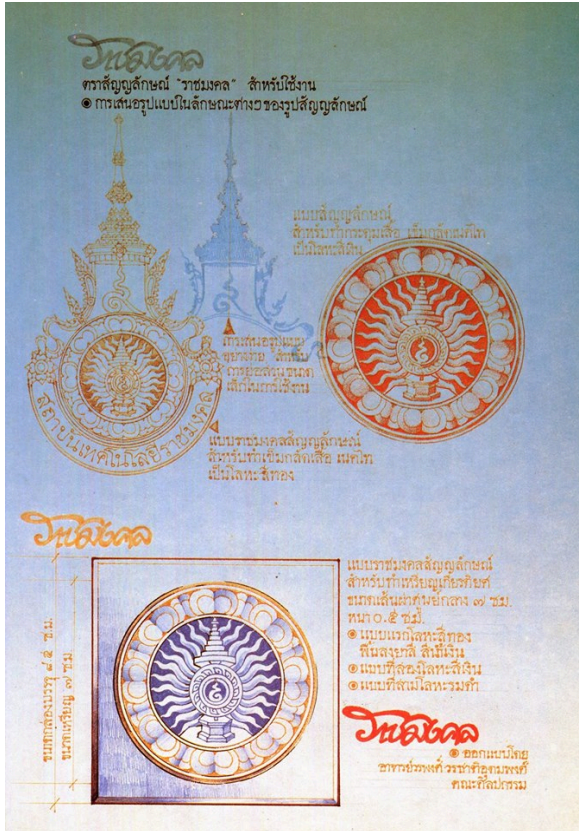
ดอกบัวบาน ๘ กลีบ

หมายถึง ทางแห่งความสำเร็จ มรรค ๘ และความสดชื่น เบิกบาน
ก่อให้เกิดปัญญาแผ่ขจรไปทั่วสารทิศ

ดอกไม้ทิพย์ประจำยามทั้งสองข้าง

หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง แจ่มใสเบิกบาน

ดวงตรานี้ใช้กันเรื่อยมา เมื่อมีการจัดทำเครื่องหมายต่างๆ โดยใช้ตรา
สัญลักษณ์นี้ ก็จำเป็นต้องออกแบบใหม่อีกครั้งเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน
จากภาพ ๒ มิติ ให้ออกมาเป็น ๓ มิติเป็นต้น การนำไปใช้งาน เช่น นำไปทำ
กระดุม เข็มกลัดเนคไท จึงต้องออกแบบให้เหมาะสม

ต่อมา เมื่อ “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” จะมีการปรับเปลี่ยนสถานะ เป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” จึงมีการจัดเตรียมจัดทำดวงตรา สำหรับการปรับเปลี่ยนสถานะนี้ด้วย โดยมอบหมายให้สถาบันวัฒนธรรมราช มงคลเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้ปรับรูปแบบดวงตราเดิมให้เหมาะสม กลมกลืน และ สง่างาม มีนายณัฐจักร ณ เชียงใหม่ เป็นประธานกรรมการของคณะกรรมการ ดำเนินงาน

ในการปรับปรุงแบบครั้งนี้ มีการปรับเปลี่ยนหลายประการ โดยเฉพาะ พระที่นั่งอัฐทิศ ซึ่งตราของเดิมมีความไม่ชัดเจนว่าเป็นรูปแปดเหลี่ยม จึงอาจจะทำให้มองเห็นเป็นรูปหกเหลี่ยมไป การปรับเปลี่ยนครั้งนี้ จึงได้มีการตัดเส้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการปรับภาพพระที่นั่งอัฐทิศนี้ ได้รับคำแนะนำจาก คุณเสวก ณะประดิษฐ์ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง

นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนอีกหลายประการ สี ตัวอักษร ป้ายแถบ และดอกไม้ทิพย์

การปรับเปลี่ยนของสี มีการเพิ่มเติมจากเดิม ๔ สี เป็น ๕ สี ครบเบญจรงค์ โดยสีที่เพิ่มเติมเข้ามาคือสีเขียว จึงเป็น

สีน้ำเงิน หมายถึง สีของพระมหากษัตริย์

สีขาว หมายถึง พระศาสนา

สีแดง หมายถึง ชาติ

สีทอง หมายถึง สีอันเป็นมหามิ่งมงคล

สีเขียว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ เจริญอกงาม และร่มเย็นเป็นสุข

การปรับตัวอักษร มีการปรับจังหวะช่องไฟ ด้วยนามเดิม คือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จะมีจังหวะช่องไฟอยู่ ๒๐ อักษร เมื่อมาเป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จึงมีอักษรเพิ่มมาเป็น ๒๔ จังหวะช่องไฟ จึงมีการปรับรูปแบบจังหวะตัวอักษรให้สมบูรณ์สอดคล้องกับการชื่อที่มีการเปลี่ยนแปลง

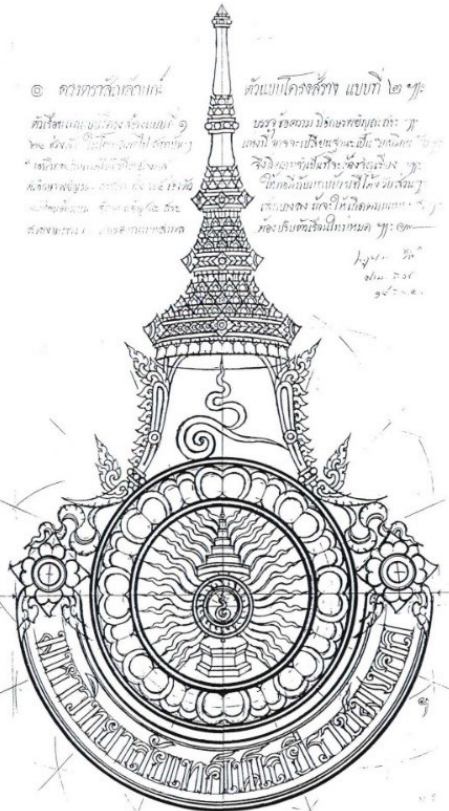
ปรับปรุงแบบดอกไม้ทิพย์ประจายาม และ ป้ายแถบ ให้มีความสวยงาม และกระชับยิ่งขึ้น

๑) ตราพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย หมายถึง ๑) พระสมณโคตม ๒) พระธรรม ๓) พระสงฆ์

๒) ตราพระไตรปิฎก

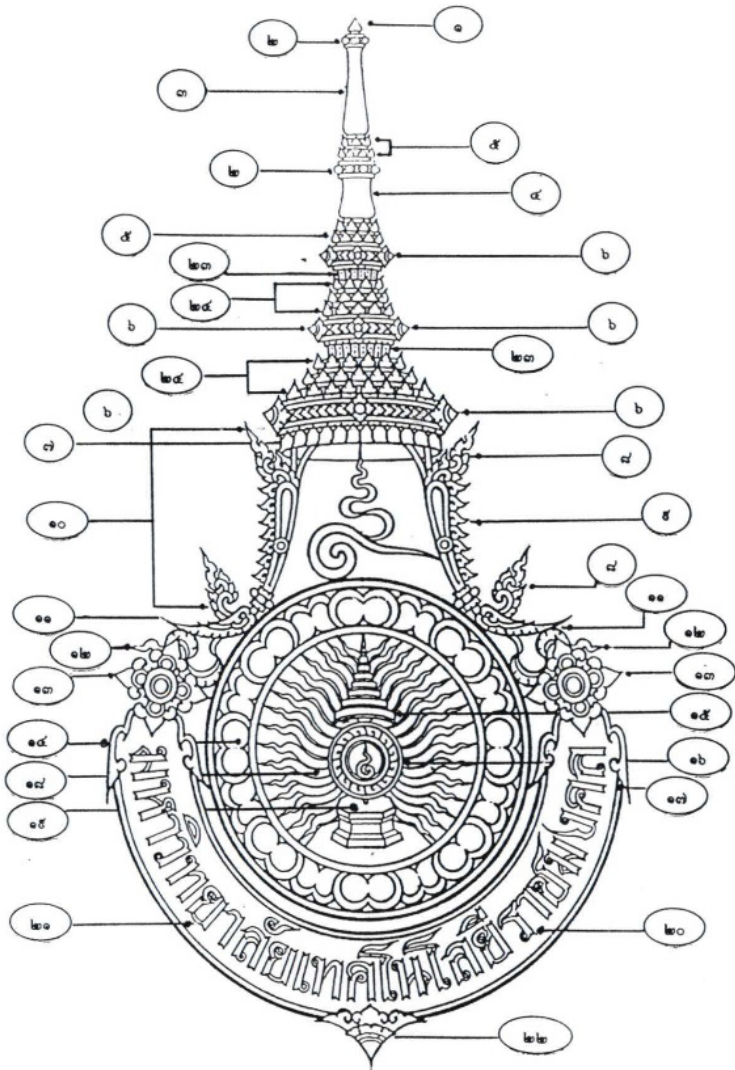
พระไตรปิฎก หมายถึง ๑) พระวินัยปิฎก ๒) พระสุตตันตปิฎก ๓) พระอภิธรรมปิฎก

ดวงตรา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่ทางคณะกรรมการ ตาม
คำสั่งสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ ๒๕๙๔/๒๕๔๔ ได้ออกแบบ โดยยังคงรูปทรง
ลักษณะเหมือนของเดิม มีการปรับเปลี่ยนเส้นพระที่นั่งอุทฺทิตให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
จัดจังหวะช่องไฟ สี ดอกไม้ทิพย์ประจำยาม และป้ายแถบ

อธิบายรายละเอียดส่วนประกอบของดวงตราสัญลักษณ์

ส่วนประกอบรายละเอียดคำอธิบายดวงตราสัญลักษณ์
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

๑. พระมหาวีเชียมรณิ ยอดพระมหาพิชัยมงกุฏ (สร้างในรัชกาลที่ ๔)
๒. ข้อขึ้นชั้นลูก ส่วนบนพระมหาพิชัยมงกุฏ (ลูกแก้ว)
๓. ปลียอดส่วนบนพระมหาพิชัยมงกุฏ
๔. ปลียอดส่วนล่างพระมหาพิชัยมงกุฏ
๕. กระจังบัวกลุ่ม
๖. ดอกไม้ทิพย์ หรือดอกไม้ศ
๗. แพรแถบหรือผ้าจีบ สำหรับรองขอบพระมหาพิชัยมงกุฏ ปัจจุบันทำเป็น
โลหะทองคำ
๘. เหนงากระหนก จอนหู หรือกรรเจียกจร
๙. แข็งสิงห์ จอนหู
๑๐. จอนหู หรือกรรเจียกจร ประกอบด้วย แข็งสิงห์ เหนงากระหนก และตุ้มหู
๑๑. กุณฑลหรือตุ้มหู
๑๒. เส้นฮ้อยหรือสายรัดคาง
๑๓. ดอกไม้ทิพย์ (ด้านตรงมี ๒ ดอก ซ้าย ขวา)
๑๔. หูห้อย แถบป้าย (กาบกระหนกหูห้อย)
๑๕. ฉัตรขาวเจ็ดชั้น (สัตตปดลเสวตฉัตร)
๑๖. จักรเวียนซ้าย มีอุณาโลมอยู่ตรงกลาง
๑๗. ขอบเส้นลวด ๒ เส้น เส้นในกำหนดสีน้ำเงิน เส้นนอกสีแดง
๑๘. เพลวรัศมีแผ่กระจายโดยรอบสีทอง

๑๙. พระที่นั่งอัฐทิศ (แปดเหลี่ยม) สำหรับทรงน้ำมูรธาภิเษกพระเจ้าแผ่นดิน
องค์ใหม่

๒๐. อักษรประดิษฐ์ใช้โดยเฉพาะ (กำหนดใช้สีทอง)

๒๑. พื้นแถบป้าย (กำหนดใช้สีเขียว)

๒๒. ดอกไม้ทิพย์ ด้านข้าง (ตุ้มดอกไม้ทิพย์) สีทอง

๒๓. เชิงบาตร (ล่าง – บน)

๒๔. กระจังตาอ้อยสามชั้น (ล่าง – บน)

ดวงตราสัญลักษณ์

๑ ตราสัญลักษณ์นี้	เปรียบได้ – ดวงมาน
ร่างกายจิตวิญญาณ	แมนแท้
ราชมณฑลประสาน	ก่อเกียรติ
ขจรไปทั้งแล้	เกริกก้องระบือไกล

๑ มหาวิทยาลัย	ราช – มงคล
ถ้วนทั่วทุกตัวตน	ไปเว้น
บัณฑิตประสิทธิผล	เจริญยิ่ง ฤๅนา
ภูมิธรรมสอนสั่งเน้น	ควบคู่วิชาการ

๑ นฤมาณประดิษฐ์ค้น	แก้ไข
ดอกไม้ทิพย์งามวิไล	ยิ่งล้ำ
ชายขาวล่างสดใส	สามดอก นาพ่อ
ราชมณฑลส่งคำ	อยู่เฝ้ารักษา

๑ ดวงตราแบบใหม่นี้	ความหมาย
จักบอกข้อบรรยาย	บ่งชี้
ราชขมงคลมีลวดลาย	พูนเพิ่ม เต็มเฮย
ไม้ทิพย์อ้อมเอมอ้า	พ่วงท้ายเป็นสาม

๑ นามราชขมงคล	นี้ंना
จอมเจ้าปิ่นพารา	มอบให้
ทั้งนามและดวงตรา	ยอดยิ่ง ยศเฮย
ขอหมอบนอบนบไหว้	ใส่เกล้ากมลเกษม
	นัญจักร ฌ เชียงใหม่ ประพันธ์

ต่อมาหลังจากที่คณะกรรมการ ตามคำสั่งสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ที่ ๒๕๙๔/๒๕๔๔ ได้ออกแบบเสร็จสิ้น ก็ได้นำเสนอต่อคณะกรรมการชุดที่ ๖ ตามคำสั่งที่ ๒๐๖๓/๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาตามความเหมาะสมต่อไป

เมื่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้ยกฐานะขึ้นเป็น “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล” ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้เกิดเป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้งหมด ๙ แห่งด้วยกัน ประกอบด้วย

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

โดยแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตราสัญลักษณ์ประจำแต่ละมหาวิทยาลัย ได้
นำเอาตราเดิมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มาใช้เป็นตราประจำมหาวิทยาลัย
ทุกประการ เพียงแต่เปลี่ยนตัวอักษรสถาบันเท่านั้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้ออกข้อบังคับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาว่าด้วยตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกาศ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ซึ่งข้อบังคับนี้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับมติ สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

“ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา ว่าด้วยตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วยดวงตรา พระราชลัญจกรประจำพระองค์พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๙ อยู่ภายในวงกลมมีรูปดอกบัว ๘ กลีบ เหนือวงกลมมีเลข ๙ และพระมหาพิชัย มงกุฎครอบ ใต้วงกลมมีแถบโค้งรองรับภายในบรรจุอักษรชื่อ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ดังปรากฏตามภาพแนบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ตราสัญลักษณ์ตามข้อ ๓ มีความหมายดังต่อไปนี้

(๑) ดวงตราพระราชลัญจกร เลข ๙ และพระมหาพิชัยมงกุฎ สื่อความ หมายถึงมีพระมหากษัตริย์คุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระราชลัญจกรประจำพระองค์และ พระมหาพิชัยมงกุฎ เป็นเครื่องหมายราชการ

(๒) รูปดอกบัว ๘ กลีบ สื่อความหมายถึง ความสดชื่นเบิกบานที่ ก่อให้เกิดปัญญาแผ่จรไปทั่วสารทิศ

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา รักษาการตามข้อบังคับนี้และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจออกประกาศได้”

ดังนั้น ตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาจึงเป็นรูปตราวงกลม ภายใต้พระมหากษัตริย์มงกุฎ ภายในวงกลมเป็นรูปดอกบัวบาน ๘ กลีบ หมายถึง ปัญญาอันเป็นแสงสว่างในโลก ภายในรูปดอกบัวบานเป็น รูปพระราชลัญจกร อันเป็นตราประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้พระราชทานนามให้ "มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล" และมีรูปดอกไม้ทิพย์สองข้างที่ปลายแถบ ซึ่งหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง แจ่มใส เบิกบาน ความวิจิตรแห่ง "ราชมงคลสัญลักษณ์" จักเป็นที่ประจักษ์และชื่นชมจาก ชาวราชมงคลและบุคคลทั่วไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแห่งนี้ จักเป็นสถาบันที่ ตระหนักในภารกิจ ที่จะเสริมสร้างให้การศึกษาในทางวิชาชีพเจริญรุดหน้า แดกกิ่งก้านสาขา สมตั้งเจตนาที่ถือกำเนิดมา และได้รับพรมหากุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามไว้เป็นสิริมงคลสืบไป

บทที่ ๔

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลงานความรู้ที่ได้ จากการถอดบทเรียนของอาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่ อันเป็นต้นแบบ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ดวงตาราชมงคล อันถือว่าเป็นบุคคลที่เป็นแหล่งความรู้ที่ลูกศิษย์หรือผู้ที่สนใจ สามารถนำไปประพุดิปฏิบัติ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นงานศิลปะเสมอไป สามารถสรุปคุณลักษณะส่วนตัว และการทำงานของอาจารย์นัฏจักรไว้ดังนี้

๑. เป็นได้รับการเลี้ยงดูและฝึกสอนมาอย่างดี หลากหลายสาขาวิชา
๒. เป็นผู้มีเครือข่ายกว้างขวาง ทั้งในบรรดาญาติ และมิตรสหาย
๓. เป็นผู้ไม่ถืออัตตา ไม่ปิดกั้นตนเองที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
๔. เป็นผู้ศึกษานานหลากหลาย ทั้งของพื้นเมือง ของไทย ของราชสำนัก จนเชี่ยวชาญ
๕. เป็นผู้เข้าใจในธรรมะ
๖. เป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน
๗. เป็นผู้มีความอดทนอดกลั้น
๘. เป็นผู้ไม่หวงวิชาความรู้ ยินดีที่จะถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์และบุคคลที่สนใจ
๙. เป็นผู้มีศีลจาริยาวีรอันงดงาม

ลักษณะเหล่านี้ ล้วนส่งผลให้อาจารย์นัฏจักร ณ เชียงใหม่ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศิลปะลายไทย และได้เป็นภาคีสมาชิกราชบัณฑิต ศิลปะไทย

ส่วนตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อาจารย์นัฐจักร ณ เชียงใหม่ ได้ให้
ข้อเสนอแนะไว้ว่า

“ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ซึ่งถือเป็นนิติบุคคล
สามารถที่จะปรับเปลี่ยนแก้ไขตราสัญลักษณ์ของตนเองได้ ซึ่งถึงเวลาแล้ว เท่าที่
สังเกตรูปแบบทั้งหมดที่มีอยู่ น่าจะนำกลับมาพิจารณากันใหม่อีกครั้ง และควรจะ
เลือกรูปแบบที่มีความเหมาะสม สวยงาม มีสง่าราศีจะดีกว่า

หากยังไม่เป็นที่พอใจ อาจารย์นัฐจักร ณ เชียงใหม่ ยังมีชีวิตอยู่ สามารถ
ปรับปรุงใหม่ทั้งหมดให้ได้”

บรรณานุกรม

- ข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาว่าด้วยตราสัญลักษณ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาพ.ศ. ๒๕๔๘.
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๔๕ ง วันที่ ๒๒ มิถุนายน
๒๕๔๘
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาและจัดตั้งเป็น
วิทยาเขต. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๕ ตอนที่ ๖ วันที่ ๑๗ มกราคม
๒๕๒๑
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งวิทยาเขตสังกัดสถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคล. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๒ ตอนที่ ๗๘ ง วันที่
๒๘ กันยายน ๒๕๓๘
- พระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.๒๕๓๒. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖
ตอนที่ ๑๓๒ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๒
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ.๒๕๔๘. ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘
- พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๑๘.
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๔๘ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘
- สถาบันวัฒนธรรมราชมงคลเฉลิมพระเกียรติ. ๒๕๔๕. **รางวัลราชมงคล
สรรเสริญ ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม พุทธศักราช ๒๕๔๕
เอกสารหมายเลข ๔ (ฉบับพิเศษ).** สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ เลขที่ ศธ ๑๒๐๑/๓๖๐๑๑ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม
๒๕๓๐ เรื่องขอพระราชทานชื่อสถาบัน

หนังสือวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เลขที่ ศธ ๑๒๐๑/๑๒๗๗๓ ลงวันที่
๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๑ เรื่องขอพระบรมราชานุญาตเชิญพระราชลัญจกร
และพระมหาพิชัยมงกุฎเป็นเครื่องหมายราชการของสถาบัน

หนังสือวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เลขที่ ศธ ๑๒๐๑/๑๓๔๑๒ ลงวันที่
๔ ธันวาคม ๒๕๓๐ เรื่องขอพระราชทานชื่อสถาบัน

หนังสือสำนักราชเลขาธิการ เลขที่ รล ๐๐๓/๑๖๙๔๒ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน
๒๕๓๑ เรื่องพระราชทานชื่อสถาบัน

หนังสือสำนักราชเลขาธิการ เลขที่ รล ๐๐๐๐๓/๙๘๖ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม
๒๕๓๒ เรื่องพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระราชลัญจกร
และพระมหาพิชัยมงกุฎเป็นเครื่องหมายสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
สัมภาษณ์ นายณัฐจักร ณ เชียงใหม่ อายุ ๗๕ ปี ชุมชนวัดสวนดอก ต.สุเทพ
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐
และ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดย นายศักดิ์นรินทร์ ชาวจิว

Rajamangala Emblem

Introduction

Rajamangala University of Technology Lanna with the mission to preserve, and propagate the beautiful art and culture covers over 17 provinces in north. Each province has its beautiful and unique art and culture including with many wise experts in local wisdom they also have many distinguish local scholar and those men become older and lack of the enough support for creating the art culture. Moreover it's has many various knowledge body is often in people who work in art and culture field. The knowledge has accumulated from their practices and experiences if there knowledge don't inherit the knowledge will disappear it is very pity if the above mentioned the situation has occurred. Therefore Rajamangala University of Technology Lanna has to inherit and precious lanna art and culture including relationship of nearby long established initiate project area.

Therefore, the collection of local wisdom into the knowledge storage is a systematic knowledge. It is easy for using, and useful for the future.

In this regarding, The Cultural studied Centre considers to collect and transfers the knowledge of designing the Rajamangala University of Technology Lanna emblem. This university's emblem has used the Grand Crown as the symbol of the campus itself since it once was Rajamangala Technology Institute. Mr.Nattajak Na Chiang Mai is the designer and a person who coordinate to ask His Majesty permission until becoming the emblem of Rajamangala University of Technology Lanna after that entailing to other nine Rajamangala Institute of Technology University.

Thus it is study and knowledge transfer of the practice in working of designer which counted as the model by presenting through Mr.Nattajak Na Chiang Mai's background and works including the inside story of the knowledge creation and the development of his working.

Lastly, this is the story of the emblem of our beloved and respected university, Rajamangala University of Technology.

Chapter 1

History and Portfolio

Mr.Nattajak Na Chiang Mai

Name: Mr.nuttajuk Na Chiangmai. (Formerly known as Manut)

Date of birth: 6th September, 1942 Chiang Mai province.

Spouse: Associate Professor Nittaya Na Chiangmai.

Education

- High school level, (1959-Anusan Barmung Wittaya School, Chiang Mai.)
- Vocational level, 1962 Poh-Chang Academy of Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin. Bangkok 10200.
- Higher vocational level, 1964 Poh-Chang Academy, Rajamangala University of technology Rattanakosin.
- Bachelor degree (B.Ed.), 1972 Srinakkarinwirot University. (SWU)

Career

- Start working at the civil servant since 1 June, 1964 Poh-Chang Academy of Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin. Bangkok 10200.
- Teaching drawing, Thai pattern, Traditional Arts subject and Lacquer ware subject.
- Head of the Lacquer department, Poh-Chang Academy, RMUTR and schools that offer arts education.
- Former director of the Rajamangala Institute of culture.

Present

- Pensioner Thai art export, RMUTR.
- Members of the Royal Thai Academy of Arts.

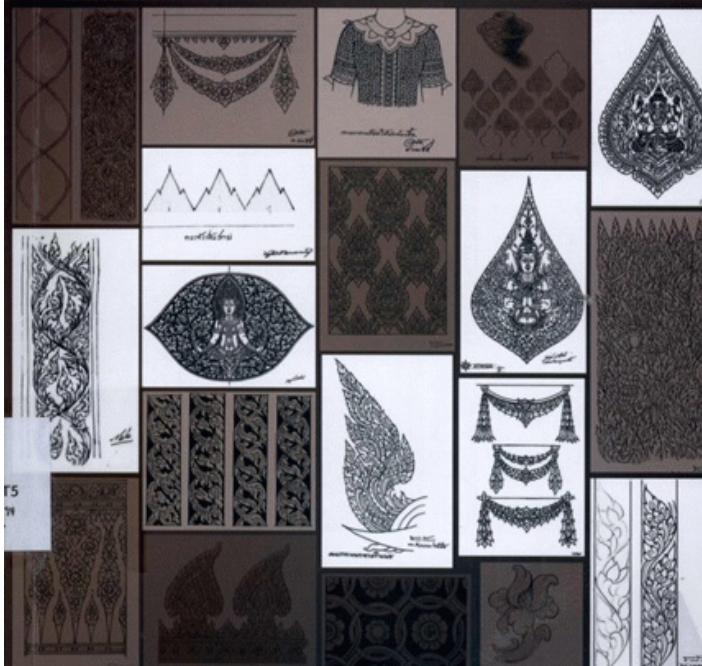
Academic Performance

- Textbook about the knowledge for work and basic occupation “The Lacquer ware”.
- Fine Arts the textbook about the knowledge of Lacquer ware.
- Book illustrate picture in FOLK TALER FROM ASIA FOR CHILDREN EVERYWHERE (ASIA CULTUEAL CENTER FOR UNESCO.)
- The illustrate picture for 3 book; (Dalang or Little Inoa, SangThong and Phra Aphai Mani.)
- Illustrate picture for children’s book (CUESS! WHAT I’M DOING) of the UNESCO Asia culture center (Year of universal book learning, 1990.)
- Textbook of The Lacquer ware, 1987.
- Thai architecture styles from; Boodsabokmala, The miller work, Lacquer ware, Precious stone work ETC.
- Thai pattern style, 1994.
- The research about Thai drawing pattern, Thai drawing picture book. (1537)
- Part-time teacher of teaching Thai traditional drawing for Silikit Project at Bangsai Ayutthaya.
- Thai art teacher of faculty of fine arts at Chulalongkorn University and Dhonburi Rajabhat University.
- The committee of the monument construction of prince Chuthathucha.
- The committee of Thai vocabulary of Thai traditional pattern dictionary.

พจนานุกรมศัพท์ลายไทย

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

Northern Thailand Royal Family “Chao Jed Ton” Dynasty

1. Chao Phaya Sulawaluechaisongkarm.

(Nan Thipchang) or Thippachak.

Success to Lampang city prince in 1732, Die in 1759.

2. Prince Khai Keaw

Has 7 princes called “Chao Ted Ton or 7 princes, and 3 princess.

The eldest princess was the consort of grand viroce of King Rama the first.

3. King Kawila

The first king of Chiang Mai of Chao Ted Ton Dynasty. King Kawila used to rule over Lampang city and Wiang Pasang, Lamphun and control over 57 town in northern Thai. The ancestor Na Chiang Mai clan.

4. Prince Suriyakhat

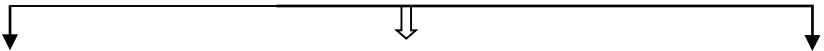
The first Chao Rajabutra of Chiang Mai and The eldest brother of King of Chiang Mai VI; has 1 son and 2 daughter.

5. Chao Rardphanfah

Chao Rajapakhinai 1 was the adopted son of Prince Kawiriras,

The region of King of Chiang Mai 2, Ruled over half of Chiang Mai city.

6. Chao Sommanut. (First child)

7. Chao Kapkham Na Chiang Mai.

8. Chao Suriyachai and Chao Chuensirorot

9. Phi Chan, Phi Puk, Phi Chusri, Phi Ae

6. Chao Si Namphueng

The last son. Younger brother of princes, consort of Chamari Wong

prince Kaew Naowarat King of Chiang Mai.

Adopted son of Prince Noi Chailangka and

Prince Siwiladevi Na Chiang Mai.

6. Princess Chamri Wongnai The last ruler of Chiang Mai

7. Chao Ratchabut Wong Tawan Na Chiang Mai

7. Chao Surisa

The first daughter of Princess Chamari Wong.

Nuttajuk Na Chiangmai. (Formerly known as Manut)

The six sun of Mr.Lamom Srisamang

Married with Associate Professor Nittaya (Chingchai) Na Chiangmai have a daughter is Ms.Panping Na Chiangmai

Chapter 2

Accumulation of the Expertise

From a brief history and the family line will see that, Mr. Nuttajak Na Chiang Mai has a relationship with many Northern Chiang Mai Princes as Mr. Nuttajak told that Grandchildren of King Mahotarapphet and Prince Thippasomsak was adopted Chao Kaew (Chao Wong Tawan) Raising and permitted to use his last name Na Chiang Mai and His mother is a cousin with Chao Rajabood by being a relative of King Kawila. His father is in Wiang Jan Royal family, but he never said he was in Royal family because he afraid of danger.

Mr. Nuttajak or former name is Sommanut told that he was unlucky and being orphaned since 8 year old. Fortunately, he got many good thing later.

So, he was raising in a royal palace, There was many people pity and support him all the time as Mr. Nuttajak said he was “หมาหลายเจ้า ข้าวหลายไห” (having many supporters) It is resulted the educational supported from Chao Rajabood (Chao Wong Tawan Na Chiang Mai).

Maj.Gen. Chaorajaburtra (Chaoduangtawan)

He was also a descendent of local wisdom and and artists such as Phaya Phibunrisoonthorn who is the younger brother of his great-grand father. He was local wisdom fames and Northern folk song singer in the reign of King Kawiroros Suriyawong.

Once he was sang sor song in the front of Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn on the birthday of Princess Chetsuda Wongthongsri.

He has receive the support from Northern Thai royal family and Chakri royal family. In particular, Princess Chetsuda Wongthongsri who is the daughter of S.R.S Burachat Chaiyakorn (Chao Laddakham Na Chiang Mai) he was a teacher of Princess Suthasirisopha, daughter of S.R.S prince additionally, Chuthatuch.

Both mother and father family were royal family from Chiang Mai and Lanchang made Mr. Nuttajuk Na Chiang Mai more potential of contacting in business than other people.

Mr. Nuttajak Na Chiang Mai concluded his accumulated knowledge from Chiang Mai royal family (Na Chiang Mai). In to brunches as the following.

1. Thai tradition drawing pattern refers to Thai drawing patterns styles use in many field of Thai art such as Kranok, Nari, Kooh etc.

2. Thai painting art refers to Thai painting art is divided in to 3 types which are drawing or one color painting, multicolor painting and Thai Lacquer works with gold leaves.

3. Thai sculpture art refers to many kinds of sculpture and craving apply with Thai painting arts such as Buddha image sculpture, animals sculpture including Himmalaya animals sculpture.

4. Thai architecture refers to the construction of accommodation from ordinary people to royal family. Including temple and religion sites, for example, stupa, and pagoda.

5. Thai Handicraft means creating a work for usage in home that is needed such as cabinet, table, bed, chair, clothes, kitchenware, set for sweet-savory food including agricultural-fisheries tools, vehicle category, cart, boat-raft, armament category, hunting tools etc.

6. Thai Craftsmanship means creating work that has been developed from handicrafts to have meticulousness and beautiful. According with Thai style beauty 4 things are shapes, rhythm, nature and mind. Everyone who has seen are wants to be the owner. Having elegance and dignified. Denote the civilized such as consecration, royal regalia, pantomime-drama, decoration (accessories) ring, necklace, breast chain etc.

7. Domestic Arts means creating works that have been traded from handicraft and craftsmanship for specific uses such as making savory-sweet food, making flowers with banana leaf, rice offering, flower pattern model, embroidery-lace, weaving with gold-silver silk, food preservation, traditional teaching only within (in the royal palace, royal family palace, wealthy man house or high ranging nobleman)

8. Thai Alphabet Arts means the invention of the Thai alphabet for using specific in the country of Thailand which originally came from the Khmer Mon alphabet and the ancient Chiang San alphabet. There is clear in the Sukhothai period “King Ramkhamhang”. In order to recorded information about the way of life of Thai society for the next generation of Thai people to study continuously until now.

9. Literature means the recording of important information about an orderly way of life in Thai black paper book, Thai white paper book and tablet “engrave” on to the balm leaf. Then, organized into categories such as category teaching in Buddhism, various texts, literature, documentary and the educational model that is an important template completely until now.

10. Ethic Arts means a story that discusses the guidelines of the good practices. Having conscience as the basis emotions before express as behavior. The behavior that controls by the ethic is the sense of good and bad behavior. This express by the beauty in religion aims to achieve the ultimate goal of his person with arts.

11. Arts of verbal means acting or conveying thoughts, feelings. Which has been considered from ethic. Collecting the acting and speaking artfully according to time and place that means having utmost benefit to oneself and other, for instance, business talk, public speaking, including the imitation of human and animal sound.

12. Thai Dramatic Arts means to the art of Thai dance performance in all 4 regions. There are 2 styles which are Thai folk dance such as folk dance of each region in Thailand (Fonram, Sueng, Rabum) and the Royal court dance of Thailand. Original performance only the king. With a male of civil servant (officials of the king) playing pantomime using all men. As for the female drama (palace women officials) played dedicated, especially in the Grand Palace only. There are the real men and women pantomime play in the latter, there was a change of government in the year 1932. Costume, pantomime drama as duty,

craftsmanship etc. The Key principles of creating of the costume is making beautiful in Thai way.

13. Fine and applied art programs in music is an art that is related to music. Meaning to create by natural materials from to flick, rub, beat, blow, shake and percuss. All 5 types are collectively referred to as " musical instruments" or sound sequence of the melodious sound, or cause be deeply moved and conformable to art of playing music. There are all degree, since typical folk styles of 4 regions, Thailand originally. The king maintain it at the royal court such as orchestra, gamelan for instrumental performances in the pantomime and singing. With unique characteristics of each type for example nail-covered dance, the candle dance of the northern, there are use tung tung drum (onomatopoeia sound of drum). Phu Thai dance -sueng, there are use Ponglang-cane drum. As for central region, there are use a gamelan orchestra to play the pantomime. And the southernregion are use the pipe- a gong to play Nora. Thai musical instruments are recognized as the world finesse music because it's melodious according to international principles.

14. Martial arts originally mean is "the art of preventing danger to themselves accompanies and country" Thailand has been warrior country for a long time, each martial is a close attack fighting. This resulted in the invention of traditional Thai boxing pattern, short-long fighting weapons art of battle text, the settle of battle encampment and set up the army according to Thai traditional army process. The most well-known Thai martial arts are Thai boxing. Other Thai traditional martial arts have adjusted themselves to the modern time.

15. Agriculture arts means agricultural products. Thailand is an agricultural country, to show the plentiful, wealthy and self-relying. This reflects his majesty Rama nine IX' philosophy "Self-sufficient economy" We can classify Thai agricultural arts according to the following categories: rice farming, crops farming, decorating plants gardening and herbs gardening to balance the nature and environment.

16. Commercial Arts Major means artistically commercial of Thai society as the dealing will make the impression or satisfaction both buyer and seller. Even advertising of products, must be find out the melodious speech that's have the strategy concerned with Thai culture. That's call "Commercial Arts" in period of the King Ramkhamhaeng of Sukhothai said "Who wants to trade in elephants, who wants to trade in horses, without Jangkop. Jangkop is the tax. The duty free is the way of motivation of commercial or develop the investment. The Father of Commercial Arts suitable to Phrabat Somdet Phra Nangklao Chao Yu Hua who was made the trade absolutely with neighbor countries and especially with China country until His Royal Father call "Chao Sua".

17. Medical Arts is means Traditional Thai Medical (TTM) is to be both science and art of Thai wisdom in the past which has been educated, research and having communication and inheritance for a thousand years ago. The TTM is the Holistic Medical on the base of Thai society both theory and complement which was one's principles of the confidence on the way of the Buddhism, environment, nature, spiritual, ceremony, cause of 4 elements as Earth, Water, Air, Fire which is combined the solar system to be a part of all for healing process which has been the specific treatment for diseases as therapeutic massage, treat by herbal tea, herbal powder, medicine for topical and salts, etc.

18. Aesthetic Arts is means the result of the human recognition integration which is came from human into creative process and appeared by wisdom and then bring to create to be the formats both science and art which it's the base on recognition, knowledge of feelings, research, behavior training, having happened of experience to develop the mind and emotion exquisitely which can compare, separate and touching the natural the environment included all creative things of humanity who is try to elaborate, in order of speech, create all beautiful things elegantly and valuable for public. All beautiful things should

be maintained and develop in the right way and must keep relation, cherish and sustain the nature cultural heritage to stay on costume for decorate the country and improvement for humanity complete and higher.

All of this above mentioned arts was the knowledge that Mr. Nuttachak Na Chaingmai have started and concluded to eighteen branch. Those arts were transfer the knowledge to others scholars in many educational institute.

The reduction of our sense of self-esteem will made the result to independent and can increase the vision. Moreover, also it's educated the pattern of Thai and local Thai northern part. With Thai local northern style will have had a character of basic creative or original idea by draw the patterns perfectly and lively. The resulting in art of Arjahn Natthachak came out with his signature art in decoration style more than

abstract style. Moreover, Arjahn Natthachak was elected to be a spiritual leader of teacher prayer chanting ceremony in the first time from Brahmin, the Royal Palace. The director of Poh-Chang Academy of ARTS who was the first one to

start the ceremony and after that Arjahn Natthachak is the second one to do the teacher prayer chanting ceremony in the College of Arts. With his spiritual leader must be control the mind and behavior as well as purify the body, keep clean, stay in good energy places (escape to cremation ceremony, etc.) that is make them to have a good compassion and percepts and especially faithfulness. When the time for chanting, the spiritual leader must eat vegetarian for 7 days, don't eat meat, sleep alone for 7 days and Dharma practice with 5 precepts. The ceremony will be sacred and success.

Chapter 3

Before to be the emblem

Before to telling about symbolic seal. Firstly, we would like to mention the history of the university that is how. They have many development for many generations until becoming the 9 University of Technology and one of them is Rajamangala University of Technology Lanna.

The emblem of Mahaphichai royal crown and Royal seal is starting from the change from “College of Technology and Vocational Education” to “Rajamangala institute of Technology” The context of Rajamangala University of Technology Lanna has the developments changes as follows.

In 1938; The primary of carpenter, Tak province. The Nan agriculture school, Nan province.

In 1953; The Phisanulok agriculture school, Phisanulok province.

In 1957; Payap Technical college, Chiangmai province.

In 1965; The primary of carpenter developed Tak Technical college.

In 1970; Lampang Meajo, agriculture college.

In 1972; Lampang Meajo, agriculture college changed the name to The Lampang agriculture school.

In 1977 ; The Nan agriculture school , Tak Technical college , Payap Technical college , The Lampang agriculture school combine to Technological college and vocational is

Technological college and vocational, Tak technical campus.

Technological college and vocational, Nan agricultural campus.

Technological college and vocational, Payap Technical campus.

Technological college and vocational, Lampang agricultural campus.

Technological college and vocational, Phisanulok agricultural campus.

In 1989; changed the name of the Technology College and vocational Education to

Rajamangala Institute of Technology.

Rajamangala Institute of Technology, Tak campus.

Rajamangala Institute of Technology, Nan campus.

Rajamangala Institute of Technology, Payap campus.

Rajamangala Institute of Technology, Lampang campus.

Rajamangala Institute of Technology, Phitsanulok campus.

In 1996; more campus was established In Chiang Rai province is a Rajamangala Institute of Technology Chiang Rai Campus.

In 2005 ; changed to "Rajamangala University of Technology" all 9 locations as for "Rajamangala University of Technology Lanna" combines Tak Campus, Nan Campus, Payap Region, Lampang, Phitsanulok and Chiang Rai together.

Chiang Rai campus

Lampang agriculture school

At the beginning it had some confuse about status of f Technological Collage and Vocational Education which was the name according to act 1975, thus the collage requested to change

The name of collage to appropriate, according with the collage mission. The collage ask for his majesty permission to use his majesty name (His Majesty King Bhumibol Adulyadej) as the new insitution in the future.

At that time Bureau of the Royal Household has a letter to the minister of education dated 15 September 1996 about the name of institution in this letter his majesty has given the name of institution as “Ragamangala Institution of technology” Therefore, 15 September for every years is Ragmanagala Day’s.

After the institution name was given they was a prepare to change the institution name and using symbolic emblem in the future, while the president of the institution at that time was is associate professor Tummanoon Ritmanee has initiated to create symbolic emblem of the Institution, then the announcement of designers of the institution of symbolic emblem was announced.

Therefore there are many people sends the designs sender but no one was chosen

Then Mister Manun N Chiangmai (Or Nattajak N Chiangmai) designed by using the university name which given by his Majesty King Rama IX as the originate idea that is Ragamagala which means the king of auspicious and the emblem must be in Thai style. The emblems must not be in contemporary style. This lead to use the grand crown as the originated design. Still keeping the 8 petals lotus and torch of Technical and vocational college in the middle in emblem however there was decorating the emblem more beauty.

From the design of Professor Manat Na Chiang Mai (or Nattachak Na Chiang Mai)

President of university Prof. Thammanoon Ritmanee was chosen the above model in the beginning.

The Drawing of the Maha Phichai Crown Mr. Nattachak described that "It is necessary to study the characteristics of Phra Maha Phichai Mongkut clearly to have how many layers throughout the style of the Mahachai Pichai Crown pattern must have Kracang and salak design when drawing. Came out, resulted in a stretched base usually if wearing the Maha Phichai crown. Kracang, the side will draw to push back, but when set, it will be stretch. "

Later, Dr. Kueachit and Mr. Thawatchai Thiangchat agreed with the way that Mr. Nattachak just designed it to be the royal seal instead of the torch. Due to the nature of the royal seal will be an oval In order to replace the torch, there must be a design and adjustment of the royal seal, while at that

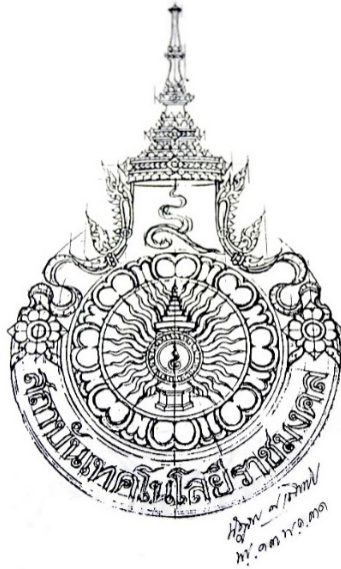
time, Mr. Tawatchai had a 1 baht coin, with that back of the royal seal was circular shape. It's was easily replaced on the torch.

The royal seal of King Rama 9 and the royal seal that appears on the back of the 1 baht coin.

But because the royal seal in the 1 baht coin is unclear Mr. Nattachak Na Chiang Mai has brought the royal seal that appears on the back of 2 baht and 5 baht coins as a prototype in drawing to replace the torch symbol.

After the design using the royal seal was completed in which the form shown consists of

1. Phra Maha Phichai Crown
2. The Royal Seal of Rama IX
3. Lotus, which is part of the old seal, still wishes to be preserved
4. Strip of university main and including flower in both sides.

In order to use the seal, it must first be granted royal permission.

Mr. Nattachak Na Chiang Mai, the designer, therefore took the design into consultation with the Royal Secretariat at that time.

Mr. Nattachak Na Chiang Mai was designing the construction of the Monument to Her Royal Highness Princess Dara Rasami at Mae Rim district.

Therefore took the draft of the Rajamangala Institute of Technology to consult Mr. Pavas Bunnagaraj, Secretary-General in King Rama IX and Mr. Sawek Thanapradit, Advisor to the Bureau of the Royal Household

After consulting with the two bodies, I saw that they could be used with that seal. But must make a request letter Royal permission first Therefore there was a preparation of the logo. With the color specified as follows

The blue was the color of the King.

White was the color of religion.

Red was the color of the nation.

Gold color means the auspicious color.

Besides getting cooperation from assistant professor Sermsak Sukpiem help coloring and Professor Thawatchai Theingchut. Assistant professor Thana Hemwongsha design and set the distance between the letters of institutional name.

Then there were letter books from technology and vocational to the secretariat of bureau of the Royal Household permission to invite the royal seal and the grand crown as the official mark of the institute. Final the his majesty King Rama IX granted the permission therefore the university emblem of “Rajamangala institute of technology” with consist of the following part.

The number 9 in Thai alphabet cover with the grand crown.

Represent the king Rama IX which Phra Maha Phichai Mongkut is one of royal regalia of the king.

Royal seal

Represent symbols of the king Rama IX his majesty gave the name “Rajamangala institute of technology”.

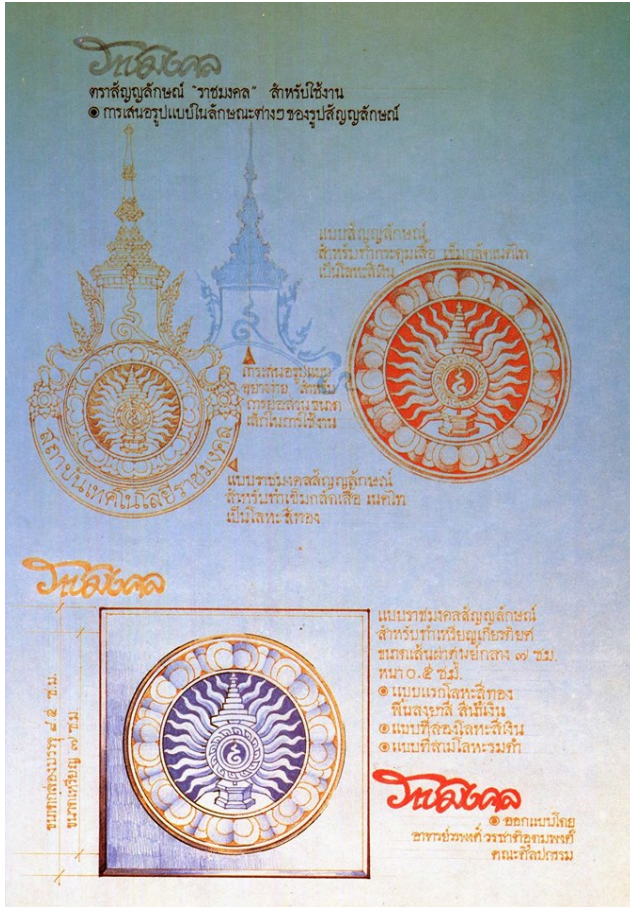
Lotus with 8 petals.

Represent the way to success eightfold path and freshness crossing wisdom to spread or direction.

Magnolia flower on both side of the strip.

Represent prosperity delightful.

This emblem was for continuously use, however when the emblem used, the emblem had to modify in order to be more appropriate. By changing two dimension to three dimension in case is making university button and tie pin. Moreover there were a song describing the characteristic of the emblem consisted of which and it importance.

Next, when “Institute of Rajamangala” changed to “Rajamangala University of Technology” , it’s necessary to prepare the new university emblem. The

Rajamangala Culture Center adjusted it to be more suitable, harmony, and dignified. The chairman of board is Mr. Nutthajak Na Chiangmai.

The change of the university emblem has many modification especially Auttatid throne. The original of the university emblem isn't clearly octagon. Mostly, people think it's a hexagon. Then they grew the line more clearly. The Auttatid throne was suggested from Mr. Sawek Thanapadit (Advice in Bureau of the Royal House Hold)

In addition to modification of the university emblem. There are many changes such as colour, stripe, and magnolia flower.

The colour, they added green colour on the university emblem, from 4 colour lead to 5 colour (whole set of Benjarong)

Blue	means	colour of the King
White	means	religion
Red	means	nation
Gold	means	colour of auspiciousness
Green	means	fertility, prosperity, and peaceful

The alphabet, they adjusted rhythm with original name "Institute of Rajamangala". There are twenty letter. After the name was called Rajamangala University of Technology, there were twenty four letter. Then they adjusted pattern of alphabet to be more appropriately.

For magnolia flower and stripe, they adjusted it more beautiful and concise.

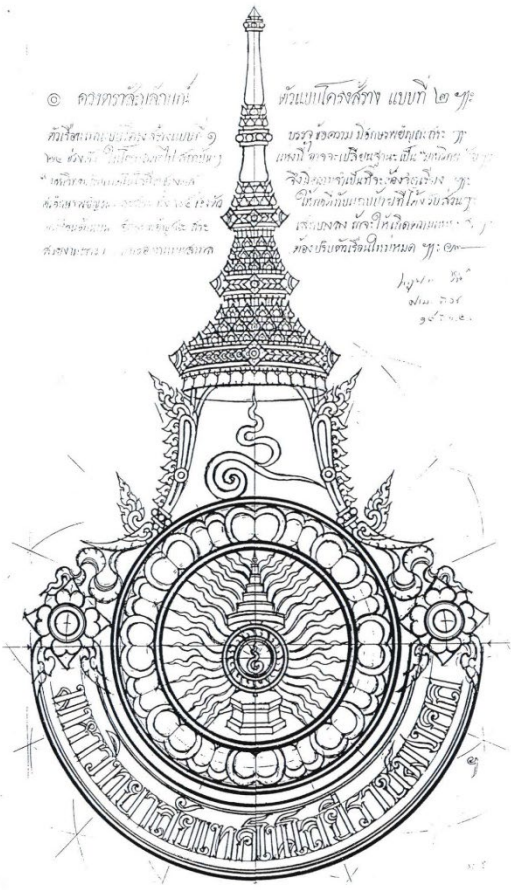
© ความทรงจำความเพียร

ตัวแบบโครงสร้าง แบบที่ ๒ ๗๖

ทิวทัศน์เมืองโบราณ จันทบุรี ๑
 ๒๓ ส่วนนี้ มีลักษณะที่คล้ายกัน
 "แต่ลักษณะเด่นชัดคือ
 สันนิษฐานว่า...
 ลักษณะเด่นชัด คือ
 ลักษณะเด่นชัด คือ

แนวระนาบของเขตชุมชนที่ ๗
 แบบที่ ๒ จะเห็นรูปร่างเป็น "ทิวทัศน์"
 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับ "อรัญเมือง"
 ในเขตเมืองเก่าที่เมืองจันทบุรี
 ลักษณะเด่นชัด คือ "ทิวทัศน์เมือง"
 ของเมืองจันทบุรีแบบที่ ๒ ๗๖

๗๖ ๒๖
 ๗๖ ๒๖
 ๗๖ ๒๖

The Official Emblem of Rajamangala University council. According designed under Rajamangala Technology Institute no.2594/2544 still remains the same shape. Adjusted the design the line of the throne more clear, also there were adjusted the space, the color, the flower pattern in traditional Thai Style, and the banner of the emblem.

Component Details of the Emblem of Rajamangala University of Technology

1. The grand diamond of the grand crown. (Made in the King Rama IV)

Grand crown is a royal regalia. Phrabat Somdet Phra Buddha Yodfah Chulaloke (Rama I) made. Letter, during the reign of The King Rama IV brought the diamonds from Calcutta, India. Then graciously to be put on the top of the crown with the name of diamond was “Phra Maha Wichianmanee”.

2. The first upper part of the crown or called glass marble.

3. The second upper part of the crown.

This part was like a cabbage of banana is a pagoda this part will become a joint.

4. The top of the part of the lower part of grand crown.

5. Kra Chunk is a Thai style pattern which have a triangle shape like a Bodhi leaf tree. Inside is divided into 3 parts which are the two parts. The lower part has Kanok pattern back to back and upper part used for decorating at the edges. Kra Chunk has many feature such as Kra Chunk Tra Oil is the smallest little detail. “Kra Chunk Jerm” is a medium sized and large sized which many detail contain or called “Kra Chunk Patipan”.

6. Magnolia Flower or Magic Flower.

7. Stripe or satin stripe for supporting the grand crown.

8. Sideboards (Kan Chiak). Kan Chiak as ear ornament is Kanok pattern to be assembled with grand crown. Chada or Tiara or maybe called Kan Chiak John as an ear ornament.

9. Keng Singh, Sideboards. Sideboards that decorate with something is Keng Singh feature.

10. Sideboards or Kan Chiak John to consist of Keng Singh, Ngao Kanok and earring.

11. Earring.

12. Chinstrap.

13. Magic Flower. (There are two flower at left and right)

14. Kab Kanok hanging.

15. 7 levels white chattrra which is chattrra that outstretched of Attatit throne is establish at Paisal Taksin throne hall in the grand palace.

16. Chakra, there is UNALOME at the middle.

Chakra means wheel. Chakra is important because it is weapon of Vishnu god which the belief that of the king is incarnation birth of Vishnu god on the world. Unalome, its literary meaning hairs between the eyebrows. Unalome characteristic like number 9 in Thai alphabet is mean third eye of Shiva god. It's a loyal seal King Rama the First as for Buddhism. Its mean knowledge and illuminating the world that is a sign of enlightenment.

17. Two straight wire. (Inner line is blue and outer line is red)

18. The golden radius.

19. The Attathit throne. Octagonal shape throne for watering sacred water to the new king.

20. Specific invented letters. (Golden color)

21. Striate in green color.

22. Magic flower on both side (Magic flower bud)

23. The alms based is a name of the slender shape of alms based. The name is awe khan (blow waist). Its character likes the blow with the slender ware shape.

24. Thai drawing patterns (a kind of Thai drawing style) (upper-lower). Krajung ta aoi is the smallest type of Thai traditional drawing patterns. This patterns has the little detail likes sugar cane eyes so it is called Krajung ta aoi. The Krajung shape like Bodhi tree live. The Symbolic seal is the Rajamangala University of Technology spirit which given by King Rama X.

The emblem is like the spirit of Rajamangala University of Technology people All of Rajamangala University of Technology people including graduate will have Podiatry this emblem was given by the king for both the name and emblem.

After the committee. According to completed Oder 2595/2544 of Rajamangala institute of Technology, it would be presented to the 6th subcommittee by Order 2062 /2545 to consider as appropriate later.

When the Rajamangala institute of Technology had up the status to "Rajamangala University of Technology" Under the Rajamangala University of Technology Act 2005, it became as the 9 Rajamangala University of Technology consisting of:

Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Rajamangala University of Technology Krungthep
Rajamangala University of Technology Tawan-ok
Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Rajamangala University of Technology Lanna
Rajamangala University of Technology Srivijaya
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi
Rajamangala University of Technology Isan

Each of which was a legal person under the office of the Higher Education Commission, Ministry of Education. For each University emblem, the original logo of Rajamangala Institute of Technology has been applied for all university emblem excepting the letters.

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Rajamangala University of Technology Krungthep of Technology Tawan-ok

Rajamangala University of Technology Tawan-ok

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Rajamangala University of Technology Lanna

Rajamangala University of Technology Srivijaya

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

Rajamangala University of Technology Isan

Rajamangala University of Technology Lanna Issued the university code for Rajamangala University of Technology Lanna seal. On April 21, 2005

The code what issues according to article 17 this regulation is empowered under Section 17 of the Rajamangala University of Technology Act 2005, compared with the resolution of Rajamangala University of Technology Lanna. Meeting held on 25 March 2005, the following regulations were issued:

Article 1: These code is called “code of Rajamangala University of Technology Lanna. On the issue of University seal.

Article 2: This code will be enforce since the announcement date.

Article 3: The emblem of Rajamangala University of Technology Lanna consis of the majesty of King Rama IX is inside the circle with the shape of 8 lotus petals above the circle with the his number 9 and grand crown Maha Phichai crown. The circle under the curved bar supports the inside of the letter. Rajamangala University of Technology Lanna. As the picture attached this code.

Article 4: The symbol under Article 3 has the following means

(1) The seal of the Royal Seal Number 9 and the Maha Phichai Crown means there is royal graceful that His Majesty King Bhumibol Adulyadej has granted royal permission to use the royal seal and the Maha Phichai Crown. As the official mark.

(2) The picture of 8 lotus petals means the delight that caused wisdom to spread over.

Article 5: The president of Rajamangala University of Technology Lanna acting under this code and for this purpose have the power to issue notifications.

Therefore, the emblem of Rajamangala University of Technology Lanna (RMUTL) is a circle emblem under the grand crown (Pramahapichaimongkut). Inside the

circle is a picture of 8 lotus petals means wisdom is the light of the world. In the lotus is his majesty of the King Rama IX who confer name of Rajamangala University of Technology. Moreover there are also toe magnolia flowers on the both edge of the stripe. Which means prosperity and delight. The fineness Emblem of Rajamangala University of Technology will be appreciated by all in Rajamangala University. Rajamangala University of Technology will be an institution that realize in her mission to support professional education in progress development. His majesty the King Rama IX was given the name of the university and blessed the university will be further prosperous.

Chapter 4

Conclusions and recommendations

The knowledge from Mr.Nattachak Na Chiangmai. Towards the creation of the prototype of Rajamangala emblem which is regarded as a source of knowledge that students or interested people. It can be implemented to create various works not only in art. We can conclude the personal craters and his works as following.

1. Receiving the well educated in many of knowledge approaches.
2. Having a lot of relatives and friends.
3. Not being an ego person and being an extrovert person.
4. Studying a wide range of arts works in both domestic and royal court arts until being mastered.
5. Understanding Buddhism well.
6. Having good concentration in work.
7. Be patience and restraint.
8. Not a person who is possessive the knowledge, but welcome to transfer the knowledge to students or interested people.
9. Being a good ethical person.

These characteristics contribute to Mr.Nattachak Na Chiangmai is a famous expertise in Thai art pattern and becomes members of the Royal Thai Academy of Arts.

For the university's emblem, Mr.Nattachak Na Chiangmai has suggested that

"Rajamangala University of Technology Lanna which is considered as a juristic person. It's able to develop the own emblem which is the time to develop the university emblem to be more beautiful and appropriate. Never the less, Mr.Nattachak Na Chiangmai is still alive, he can improve the emblem more completely. "

References

“The statute of Rajamangala University of Technology Lanna about the Rajamangala University of Technology Lanna's emblem in 2005.” Royal Thai Government Gazette. Book 122, Special Chapter 45 Ngor, 22 June 2005.

“The notification of the ministry of education about renaming the institute and establishing a Campus.”

Royal Thai Government Gazette. Book 95, Chapter 6, 17 January 1978.

“The notification of the ministry of education about establishing a Rajamangala Institute of Technology campus.”

Royal Thai Government Gazette. Book 112, Chapter 78 Ngor, 28 September 1995.

“An act of Rajamangala University of Technology about renaming Technology and Vocational College to Rajamangala Technology Institute in 1989.” Royal Thai Government Gazette. Book 106, Chapter 132, 18 August 1989.

“An act of Rajamangala University of Technology in 2005.” Royal Thai Government Gazette. Book 122, Chapter 6 Khor, 18 January 2005.

“An act of Technology and Vocational College in 1975.” Royal Thai Government Gazette. Book 92, Chapter 48, 27 February 1975.

Rajamangala Cultural institute. 2002. Rajamangala Award in 2002. Special Edition no 4. The Rajamangala University of Technology. The note of the Ministry of Education no. 1201/36011. 17 December 1988

The note of the Ministry of Education. No. 1201/36011, 17 December 1987.
Subject: Requesting a name of the institution.

The note of Technology and Vocational College. No. 1201/12773, 15 December 1988. Subject:

Requesting the royal assert to use the privy seal of king and the Great Crown of Victory as a symbol of the institution.

The note of Technology and Vocational College. No. 1201/13412, 4 December 1987.

Subject: Requesting a name of the institution

The note of the office of His Majesty's Principal Private Secretary. No. 003/16942, 15 September 1988.

Subject: Requesting a name of the institution

The note of the office of His Majesty's Principal Private Secretary. No. 00003/986, 18 January 1989.

Subject: Requesting the royal assert to use the privy seal of king and the Great Crown of Victory as a symbol of the institution.

Arts and Culture Association. "Crown jewels" and "the Great Crown of Victory" published on

Tuesday, 10 October 2017. [Online]

Lek Sukhum, Sante. 2014. Ancient craftsman's work, Bangkok: Matichon

Interviewed by Saknarin Chao-ngiw on 8 July 2017 and 7 August 2017: 74 years old, Nattajak Na Chiang Mai. Chumchn Wat Suan Dok. Tamboon Suthep, Amphoe Mueang, Chiang Mai.

ศูนย์วัฒนธรรมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

๑๒๘ ถ.ห้วยแก้ว ต.ช้างเผือก อ.เมือง

จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๒-๑๔๔๔ ต่อ ๑๖๐๒

Email: rmutlculture1@gmail.com

Website: <http://culture.rmutl.ac.th>